

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kontakt bladet

for hjem, skole
og erhverv
udsendt af Gladsaxe
kommunes skolevæsen
Nr. 3 april 1970

Indhold

DANSK SKOLEMUSEUM

Rådhusstræde 6

DK-1466 København K

Marb 2003

Lær at have børn i skole	1
Hvad skal vi med skolenævn?	4
Afrikansk kunst	8
Internt TV på Enghavegård	10
Valg til skolekommission	14
Er 8 et helligt tal?	16
EDB-undervisning?	17
Sker der noget i gymnasiet?	20
Åben-plan-skolen	24
Der lånes 300.000 bøger	26
Tilvalg i tilvalgsskolen	28
Elevudveksling	31
Uddannelsesforsøg	32
Butikstuge på Gladsaxe skole	36
Børnehaveklasser	38
Fødselstal	40
Regler vedrørende valg af skolenævn og skolekommission	41
Møde om tilsynsloven	45
Ferier og fridage	49

Kontaktbladets redaktionskomité:

*Overassistent Irving Alslund,
Stengårds Allé 179, Søborg.*

*Overlærer Sig. Collstrup,
Opnæsgård 63, Hørsholm.*

*Driftsbestyrer G. Malling Kiær,
Gladsaxevej 9, Søborg.*

*Lektor Hans Neumann, Kirsebærlunden 32, Birkerød
Lærer Leif Rigun, Marie Grubbes Allé 22, Lyngby*

Ansvarshavende redaktør:

Skoledirektor Thorkild Hansen.

*Bladets adresse er: Skolevæsenets kontor,
Søhuse 14, Bagsværd.*

*Fotos er leveret af Palle Hestbech og
Kjeld Jensen.*

Tegninger og lay-out: Erik P. Christensen.

Klicheer: Illu Grafia.

Maskinsats: Helge Pedersen.

Tryk: Søborg Bogtrykkeri.

Lær at have børn i skole

Ole Laursen

Man kan ikke uden videre være forældre til børn i nutidens skole. Flere og flere forældre må erkende det umulige i at følge med i den udvikling, som skolen har gennemgået, siden de selv gik i skole. Dertil kommer, at mange forældre føler sig alene med flere af de problemer, som opstår under børnenes opvækst, lige fra sengetider og lomme penge til langt hår og rygevaner.

Ser man desuden lidt nærmere på tilvalgsskolen, opdager man, at forældrene på et tidspunkt skal spille en særdeles vigtig rolle som rådgiver for deres børn i skoleanliggender. Ved mange af de valg, som eleverne skal foretage i løbet af deres skoletid, opfordrer man fra skolen til, at afgørelsen bliver truffet efter samråd med forældrene, bl. a. ved valg af fag, sværhedsgrad o. l. Det kan forekomme umuligt at løse sådanne opgaver på forsvarlig måde, med det ringe kendskab forældrene normalt har til skolen og dens arbejdsform.

Man må altså til at indstille sig på den tanke, at det at have børn i nutidens skole også stiller krav til forældrene – en tanke som vel nok vil forekomme de fleste noget ny. Man kan naturligvis også blot lade stå til og sætte sin lid til, at det nok skal gå, – „dengang man selv gik i skole var der jo ingen forældre, der blandede sig i noget, og det gik da fint!“

De forældre, som imidlertid opdager, at der er en stor forskel på den skole, de selv gik i, og

den skole deres børn nu er elever i, vil meget hurtigt føle et behov for at vide noget mere om nutidens skole og dens muligheder.

I erkendelse af dette gennemførte man i efteråret 1969 ved Enghavegård og Værebroskole et arrangement, som man kaldte FORÆLDRESKOLEN. Planlægningen og forarbejdet blev udarbejdet i fællesskab af begge skoler, men selve arrangementet blev gennemført i løbet af 6 onsdage på hvis sin skole.

Ved de enkelte møder var hovedvægten lagt på, at alle deltagere fik lejlighed til selv at tale med

om de forskellige emner. På Værebroskole blev tilmeldt ca. 120 deltagere, som blev fordelt i 10 klasser. Som gruppeleder for hver „klasse“ var i forvejen truffet aftale med 10 forældre, der mødtes ca. 1/2 time før hvert møde, for sammen med aftenens indleder at planlægge mødets forløb. De fleste møder blev gennemført med tidsplanen:

Indledning	ca. 30 min.
Gruppemøder i klasserne	ca. 70 min.
Samlet debat med indlederen ell. panel	ca. 60 min.

På Værebroskole fik arrangementet følgende forløb:

Hvordan har vi det med vore børn?

Hvad mener man i andre hjem om de problemer, som opstår i den daglige hverdag i forholdet mellem forældre og børn, f. eks. lomme penge, sengetid, ansvar/pligter, danseskole, lege muligheder, o. s. v. Forstander *Jens Sigsgaard* lagde på sin kendte rolige måde en lang række spørgsmål frem til deltagerne om den daglige omgang mellem børn og voksne, og i klasserne fik man på denne første aften lejlighed til at lære sine „klassekammerater“ at kende i en samtale om kendte og daglige situationer. Da man atter samledes, var der mange spørgsmål til *Sigsgaard*, og det blev lidt sent, inden man kunne slutte.

Er samarbejde skole-hjem en „suttekuld“?

Er det realisme eller rygklap, når vi taler om samarbejde? Hvordan ser vi egentlig på hinanden? Hvad kan man gøre for at skabe bedre tilid mellem hjem og skole? Her blev en række af de kendte problemer lagt frem i form af et situationsspil, hvor man overværede en forældre konsultation hos klasselærerne. To lærere spillede et forældrepar til møde på skolen, to forældre spillede lærere, og der blev ikke lagt fingre imellem! Ved den senere debat i klasserne kom man ganske vist flere steder ind på spørgsmålet om, i hvor høj grad skolen skal lære eleverne orden og oprydning, hvilket tilsyneladende er et emne, som interesserer mange hjem. Aftenen sluttede med spørgsmål til et panel med inspektør, lærer og to forældre.

Skal man terpe for at lære?

Lærer børnene nok i skolen? Skulle de ikke læse noget mere hjemme? Skal forældrene hjælpe med hjemmearbejdet? Dette er jo spørgsmål, som mange forældre gerne vil have en klar besked om. Konsulent *Flemming Lundahl* indledte på en særdeles saglig og forståelig måde, ligesom han i den afsluttende spørgerunde fik kastet lys over en del af de situationer, som deltagerne skitserede.

Religion - fortid eller fremtid?

Noget om kristendomsundervisningen i skolen, og om konfirmationsforberedelse – dersom man da hører til dem, der skal konfirmeres! Den lokale præst, pastor *B. Willer* var i krydsild, og aftenen blev en stor succes, bl. a. fordi han virkelig fik forsamlingen i tale. Indenfor dette område er der tilsyneladende også mange spørgsmål, som de enkelte hjem gerne ser nærmere belyst, og her var der en lejlighed til at få præsten i tale, når han var „trukket“ ned fra prædikestolen.

Hvad med realeksamen?

Denne aften var tænkt som et led i den løbende grundige orientering, der må være om tilvalgs-skolen. Der er meget stor usikkerhed blandt forældrene om, hvilke eksamensmuligheder tilvalgsskolen indeholder. Man hører gang på gang spørgsmål om, hvordan børnene skal kunne klare sig, når de kommer ud i erhvervslivet uden de gode gamle mellemskole- og realeksamner i ryggen. Man mener stadig i mange hjem, at tilvalgsskolen = ingen eksamen. Viceskolelederen *Svend B. Nielsen* fik ryddet en del af disse spørgsmål af vejen for de tilstedeværende, og han fik på sin lune og charmerende måde alle overbevist om, at Gladsaxe er på rette vej med hensyn til skolesystem!

Hvad bliver vort barn til?

Den sidste aften var fælles for de to skoler, og man var samlet i kantinen på Enghavegård, idet Værebroskolen endnu ikke har nogen form for mødelokale. Formålet med aftenen var at give forældrene lejlighed til at møde repræsentanter fra forskellige grupper af nutidens unge, og der var indbudt hippies, vilde engle, provos, gymnasieelever og håndværkslærlinge til i et panel at besvare spørgsmålet: Hvad fik I ud af at gå i folkeskolen? Der var naturligvis mange forskellige svar på dette spørgsmål, men da de unge senere fordelte sig ved alle bordene, blev der en særdeles livlig og interessant debat over hele salen, og der er ingen tvivl om, at mange forældre fik revideret deres opfattelse af nutidens unge i positiv retning.

Som nævnt var denne del af Forældreskolen blot tænkt som en optakt til noget mere permanent. Emnerne bør rettes ind til at dække netop de problemer, som trænger sig hårdest på ved den enkelte skole. På Værebroskole er man enig om at fortsætte Forældreskolen i efteråret 1970, og da vil man forsøge at belyse færre emner mere grundigt.

Man kan diskutere, hvorledes en Forældreskole skal arrangeres, men de forældre, som har børn i nutidens skole, bør i alt fald have tilbudt en mulighed for at sætte sig grundigt ind i, hvad det vil sige at gå i skole i dag, – med andre ord: mulighed for at lære at have børn i skole!

Hvad skal vi med skolenævn?

Rasmus Hansen, formand for nævnet ved Bagsværd skole

På en konference for nogle år siden hævdede en deltager, at skolenævnene var overflødige, da skolekommissionen udmærket kunne varetage deres opgaver. En tilstedeværende skoleinspektør imødegik denne opfattelse ved at sige, at i grunden var skolekommissionen også overflødig, da han udmærket kunne passe dens arbejde. – Selvom analogien måske halter lidt, er meningen klar nok: kaster man en medbestemmelsesret bort, er der altid andre til at samle den op.

Den nye tilsynslov, som omtales andet steds i bladet, har nu gjort diskussionen for eller imod skolenævn ret akademisk. Men derfor har det fortsat mening at spørge: hvad skal vi med nævnet? har det nogen reel betydning? Ret beset må forældrenes interesse for det nu forestående nævnvalg afhænge af, om der kan gives et tilfredsstillende svar på disse spørgsmål.

Som en af dem, der i de otte år, vi frivilligt har haft skolenævn i Gladsaxe kommune, har været engageret i dette arbejde, er jeg blevet opfordret til at give en personlig vurdering af spørgsmålet.

Skolenævnets beføjelser

Skolenævnet er altså en „myndighed“, omend måske af de mindre, men sammensat på demokratisk vis (hvis forældrene kender deres besøgelsestid) og med *lovfæstede* pligter og beføj-

jelser og deraf følgende ansvar og indflydelse. Hvor langt rækker nu dette? Det er det, jeg vil prøve at antyde i det følgende. – Man kan godt finde eksempler på, at en forældreforening eller blot en privat igangsat forældreadresse har opnået meget hurtigere resultater, end et skolenævns tålmodige henvendelser ad tjenstlig vej har formået. Noget sådant fremmer naturligvis ikke nævnets prestige og selvtillid, men hører åbenbart med til „systemet“. Det må dog være mig tilladt at advare de kommende nævn mod i selvforsvar selv at benytte sådanne udenomsparlamentariske metoder i større udstrækning. Så får vi i hvert fald ikke lært de højere myndigheder respekt for nævnene.

Men selvom man ikke altid kan sætte lighedstegn mellem beføjelser og indflydelse, er der erfaringsmæssigt opgaver nok at beskæftige sig med og resultater nok at fremvise, til at man vil finde arbejdet umagen værd. – De forekommende sager er naturligvis ikke lige store, og lejlighedsvis er det de små problemer, der er mest tidskrævende. Det kan godt tage længere tid at få en kaffeautomat sat op på skolen end at få bygget en halv ny skole, men begge dele kan med lidt held faktisk lykkes for et nævn, når lærerne – og gerne også eleverne – står bag. Forældrenes støtte må man naturligvis altid have lov at regne med, de har jo selv valgt os! Et skolenævn beskæftiger sig i det hele taget en del med skolens økonomi. Det har ganske vist

ikke bevilgende myndighed, men kan ansøge, anbefale, rykke og, om nødvendigt, lave en hel del andet postyr, som ikke sjældent fører til det ønskede resultat. – Man kunne nu godt ønske sig, om nævn (og lærerråd) fik samme faktiske dispositionsret over budgettet for inventarskaffelser, som praktiseres i forbindelse med bogindkøb. Større dispositionsfrihed for skolen indenfor budgettets rammer ville utvivlsomt fremme ekspeditionen, nedsætte irritationen og styrke skolenævnets og lærerrådets ansvarsfølelse.

Apropos bogindkøb, så er det netop et område, hvor nævnet har det afgørende ord, hvis det ellers tør sige det. Ifølge loven godkender nævnet nemlig, hvilke undervisningsmidler der må bruges på skolen. Selvom vi nu forlods tager hensyn til de begrænsninger, der ligger i lærernes metodefrihed, det eksisterende boglager og budgettets rammer, bliver der dog tilbage det

reelle, at ekstreme – eller ekstremistiske – ønsker eller særligt tendentiøse eller kontroversielle bøger kan afvises. Selv i en porno-tid kan en seksualoplysende bog forekomme forældregenerationen for avanceret og for vejledende; men det skal ikke skjules, at det kan være vanskeligt at nå til enighed i en sådan sag.

Der kunne nævnes en lang række andre spørgsmål, som havner i eller passerer nævnet: ordensregler (tilladelse til rygning på skolen!?), udlån af skolens lokaler, ansøgninger fra lærere, for blot at nævne nogle få. Noget er ren rutine eller formaliteter, andet kan inspirere til kraftig aktion. Jeg ville tro, at mange nævn har følt det som noget meget positivt at få gennemført foranstaltninger, som nedsætter risikoen ved børnenes færden til og fra skolen blot en lille smule.

Forældresamarbejdet

Hvor er nu forældrene i dette billede? Der tales jo, i hvert fald i indviede kredse, meget om „forældrearbejdet“. Jeg må tilstå, at jeg ikke kan fordrage det udtryk. Det får mig til at tænke på en missionsmark, og vi har som nævn ikke noget budskab at bringe. Derimod har vi som forældrenes repræsentation i skolens styrelse en forpligtelse til at fremme et så gnidningsfrit og frugtbart samvirke som muligt mellem hjemmene og skolen. Dette samvirke har vi i vort nævn ment trives bedst på klasseforældre-

Hvad skal vi med skolenævnet?

møder, hvor megen forståelse opbygges, og mange misforståelser ryddes af vejen. Glædeligvis er der efterhånden vokset den samme opfattelse frem blandt lærerne, måske også hjulpet lidt på vej af os.

Det hænder, at nævnet optræder som forældrenes advokater over for skolen, dvs. lærerne, men det omvendte forekommer også. Begge dele er nyttig gerning ved at bidrage til, at større konflikter ikke udvikler sig.

Også i rollen som ombudsmandsinstitution i det små har vi i vort nævn forsøgt os. På eget initiativ har vi dykket lidt ned i spørgsmålene omkring elevkartotekerne og skolepsykologernes journaler og rapporter samt den oplysningspligt, som påhviler skolen overfor andre organer og myndigheder, og som opfyldes ved hjælp af noteringerne i disse kartoteker og journaler. Udover at skabe lidt blæst om problemet har vi opnået en slags partsoffentlighed ved vor skole. Dette gælder dog ikke skolepsykologens materiale, der fortsat er lukket land for de mest implicerede og alene af den grund ikke kan imødegås eller blot kritiseres.

Nok den bredest formulerede pligt, der er lagt på skolenævnet, er at føre tilsyn med skolen. Vi har i vort nævn defineret det noget uhelderlige begreb „tilsyn“ som en pligt til efter evne at påse, at skolen under de nu engang givne vilkår fungerer på en sådan måde, at hjemmene trygt kan sende deres børn i skole,

og at børnene kan være tjent med og glade for at komme i skolen. Noget af det, der er nævnt i det foregående, falder vel ind under tilsynspligten, men skal der være mening i tingene, må denne række videre. – Hvordan griber man da denne sag an, og hvori består tilsynet? Mit svar er: ved at lære skolen, dens lærere og disses holdning at kende, ved at følge med i, hvad der foregår på skolen, og ved at reagere på det man erfarer. Det må dog nok erkendes, at en forudsætning for, at man som nævnsmedlem kan få tilstrækkelig indsigt i skolens indre liv er, at der etableres et rimeligt tillidsforhold og en gensidig respekt og åbenhed mellem nævnet og skolens lærere, ikke mindst inspektøren og lærerrådsformanden. Mine erfaringer går ud på, at denne forudsætning kan opfyldes.

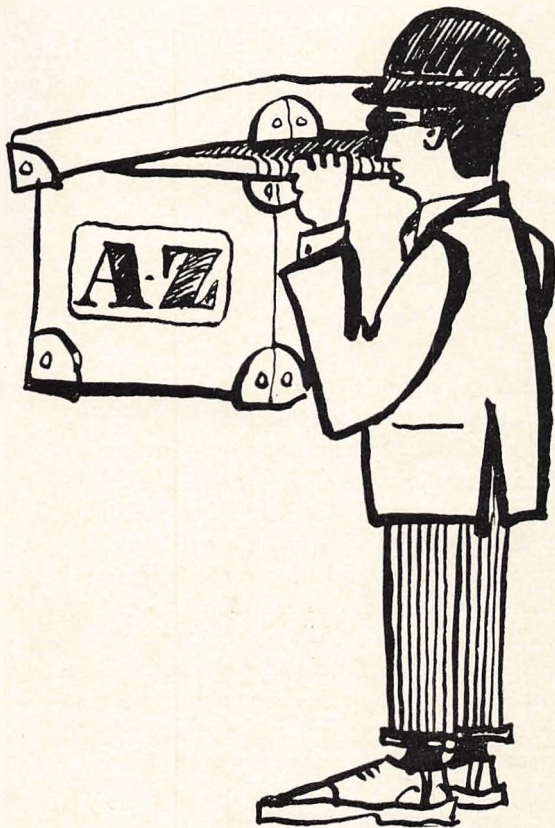
Hvem skal præge skolen?

Hvad reagerer skolenævnet da på og hvorledes? – Ja, det er jo netop det helt centrale spørgsmål, forældrene må stille, før de vælger medlemmerne til det nye nævn. Jeg kan kun svare for mig selv, og det har vel ikke større interesse i denne sammenhæng, men De kan da spørge de kandidater, der opstilles ved Deres skole. Det afgørende må være, hvilket *syn* man har på skolen, hvilke forventninger man stiller til dens indhold, metoder og resultater. I hvor høj grad ønsker vi, at skolen skal aflaste os for vort ansvar som opdragere af vore børn, og i hvilken

retning skal da skolens opdragende påvirkning gå? Hvilke normer og værdier finder vi det rimeligt, skolen indpoder i vore børn?

Man behøver ikke at være særlig opmærksom for at konstatere, at der i den skolepolitiske og i den pædagogiske debat gør sig vidt forskellige synspunkter gældende, også synspunkter som er forankret i et samfunds- og menneskesyn, som er radikalt forskelligt fra det, flertallet hylder. Hvem skal da afgøre, hvilke synspunkter der skal præge skolen i den kommende tid? Ja, det må vel være forældrene, hvem ellers? Det mindste De kan gøre, er at forsøge at få Deres opfattelse repræsenteret i skolenævnet. Må jeg her erindre om, at ifølge den nye lov vælger de forældrevalgte nævnsmedlemmer i kommunen denne gang fem medlemmer til skolekommissionen mod tidligere kun 2. – Alt i alt synes jeg, at det ville være alt for risikabelt at lade „de andre“ alene om at bestemme, hvem der skal sidde i nævnet!

Må jeg til sidst udtrykke håbet om, at den videre udbygning af tilvalgsskolen, og hvad der eventuelt måtte følge derefter, vil åbne mulighed for, at den enkelte skole i højere grad end hidtil kan få sit eget ansigt og sin egen stil. Derved kunne der måske skabes grundlag for endnu større hensyntagen til forældreønsker, navnlig hvis det overlades til forældrenes repræsentanter, skolenævnet, at tage endnu mere aktiv del i den enkelte skoles styrelse.

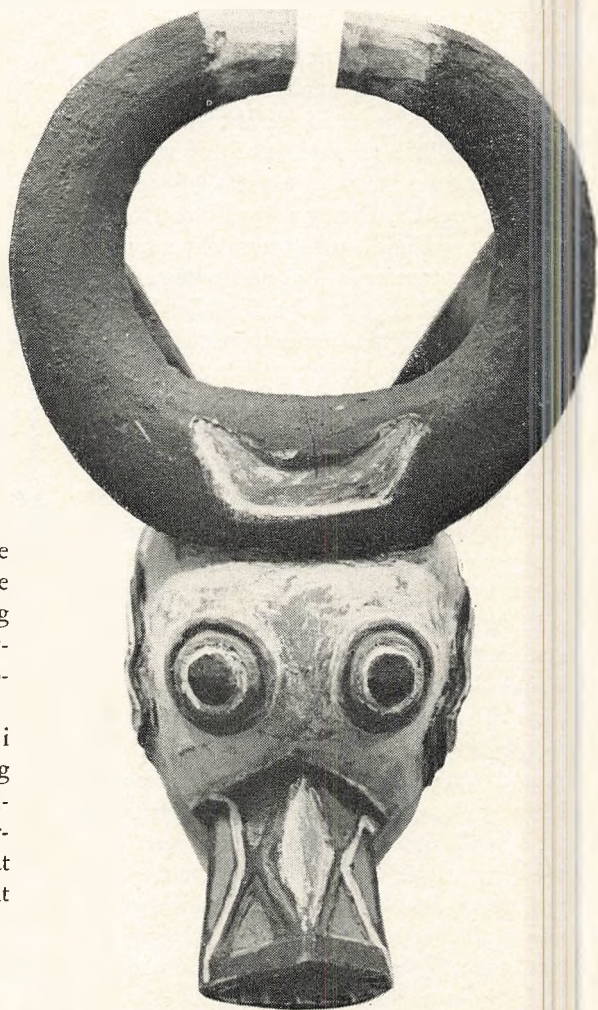

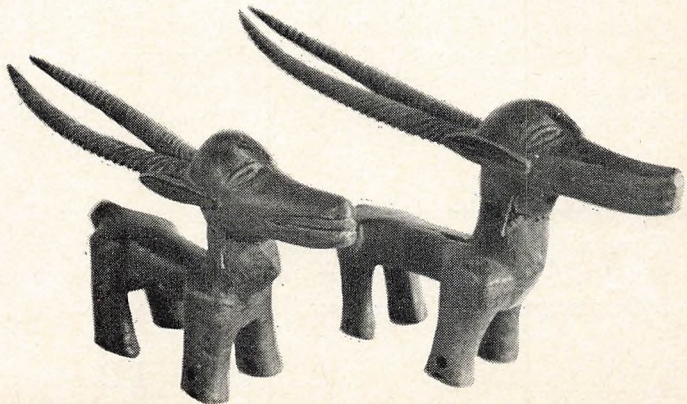
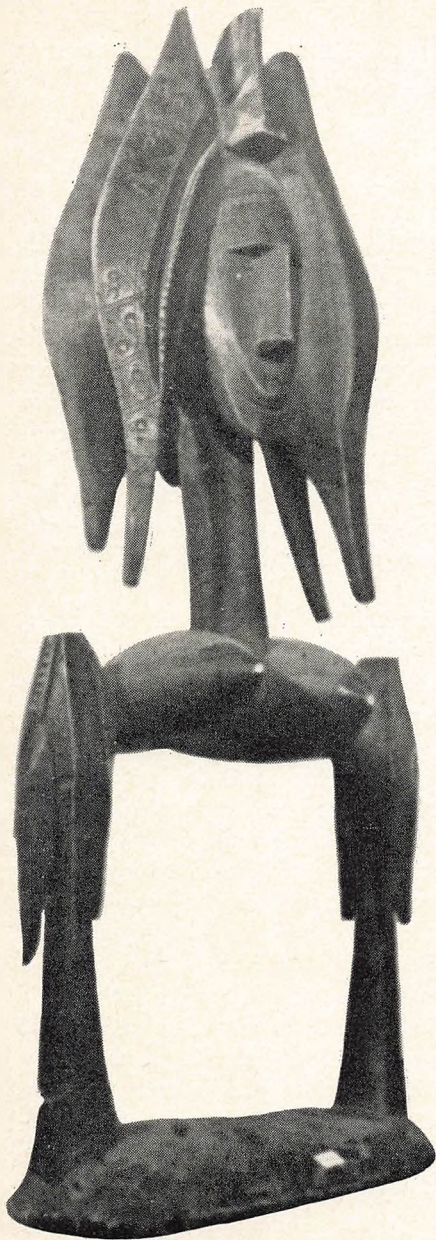
Afrikansk kunst

*A propos udstillingen,
der blev set af 25000
— heraf 3000 skolebørn!*

„Det er vigtigt, at eleverne vænnes til at betragte problemerne ud fra synspunktet ligeberettigelse mellem folkeslagene. En stor opgave knytter sig her til fremstillingen af *de fremmede verdensdeles historiske udvikling*, ikke mindst i de økonomisk og teknisk tilbagestående områder. FN og dets særorganisationer må inddrages i undervisningen ved, at man på en konkret og livsnær måde søger at skildre det arbejde, de udfører, med det mål for øje at gøre børnene interesserede i de igangværende bestræbelser for at løse menneskehedens fælles problemer i et godt og fordrageligt internationalt samarbejde.“

(Den blå betænkning, side 117).

Internt TV på Enghavegård

Børge Dybmose

I artikler og reportager har man i den sidste tid kunnet læse i pressen om et meget spændende projekt, som er startet i år på Blaagaard Seminarium. Seminariet har fået indrettet et komplet studie til internt fjernsyn. Der er to faste og et mobilt kamera og kontrolrum med styrepult med videomixer og kamerafjernbetjening. Desuden er der Ampex-videobåndmaskine og en række tekniske faciliteter. Det hele er opstillet i meget nært samarbejde med seminariets nabo TV-byen, der har leveret det tekniske udstyr og desuden stiller en programmerarbejder og en tekniker til rådighed for de forsøg med TV i undervisningen, der nu skal i gang. Danmarks Radio er meget interesseret i disse forsøg, da man har planer om et TV-program 2 med undervisning. Forsøgsrækken tilrettelægges i nært samarbejde med Danmarks pædagogiske Institut.

Men Gladsaxe skolevæsen er også i høj grad med i projektet, idet kommunen har bestøttet indretningen af TV-studiet og seminariets faste øvelsesskole, Enghavegård skole, skal deltage i seminariets TV-forsøg. Skolen skal desuden selv løse en række særlige opgaver i forbindelse med forsøgsprojektet.

ITV i læreruddannelsen

I læreruddannelsen kan ITV anvendes på mange områder. I alle fag vil der være nye og særlige emner, som den lokale lærer ikke har mu-

lighed for at lægge frem tilstrækkelig autentisk. Her vil et TV-bånd kunne erstatte den ekspert, som man ikke har kunnet fremskaffe. I praktik og metodik vil man kunne vise alle lærerstuderende nye og progressive metoder, som ellers kun de færreste vil have adgang til at opleve. Man vil gennem ITV få mulighed for at foretage videnskabelig analyse af selve undervisningssituationen, og derigennem kan man søge frem til de grundregler, der er afgørende for undervisningens incitament, erkendelsen, indlæringen o. s. v.

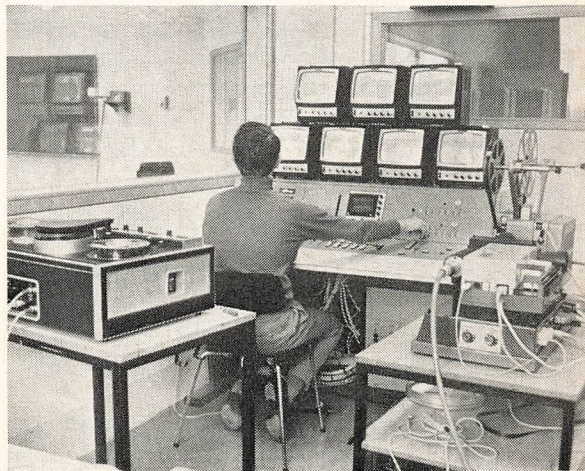
Størst forventning stiller man til det forsøg, som seminariet kalder „Træning i mellemmeneskelige samspil med objektiveret selvkonfrontation og procesanalyse“, også kaldet mikro-undervisning. Dette projekt regner man med vil blive et godt supplement til den praktikundervisning, som de lærerstuderende hidtil har fået. Mikro-undervisningen foregår på den måde, at den lærerstuderende forbereder en ganske kort lektion på fem minutter om et eller andet emne. Han eller hun underviser en lille gruppe på 4-5 elever i den forberedte lektion, mens praktiklæreren ser til, og det hele optages gennem TV på et billedbånd. Derefter drøftes og vurderes lektionen sammen med børnene, og når de har forladt lokalet, spiller praktiklæreren og den studerende i fællesskab billedbåndet af. Praktiklæreren skal derefter pege på et eller to punkter, der kan forbedres – men ikke mere. Den stude-

rende trækker sig derpå tilbage for at forberede en ny lektion i overensstemmelse med hvad der er lært. Undervisningen gentages nu med en ny gruppe børn, efterfulgt af diskussion og afspilning af billedbånd og vejledning. Denne form for praktikundervisning skulle give en virkelig effektiv udnyttelse af undervisningstiden.

ITV i folkeskolen

Enghavegård skole ser med stor forventning frem til de muligheder, som ITV åbner for undervisningen og det daglige samvær på skolen. Allerede i år er der oprettet hold i ITV som valgfrit fag i tilvalgsskolen, og til næste år håber man, at skolen disponerer over så mange TV-modtagere i klasserne, at TV-studiets mange muligheder virkelig kan udnyttes både i undervisningen og i den interne kommunikation. Skolen vil både gå i gang med en selvstændig produktion af egne TV-programmer, og den vil også optage Skole-TV's udsendelser på bånd. Man venter, at ITV vil give mere afveksling i undervisningen, vil stimulere til gruppearbejde blandt lærere og elever og vil fremme koordinering af fagene. Endelig vil ITV give lærerne gode muligheder for samarbejde og skabe betingelser for, at lærere, der er særligt kyndige på et eller andet område, får det størst mulige forum.

Det er tanken, at *eleverne* skal være med i så meget som muligt af skolens egen TV-produk-

tion. De skal planlægge og producere programmerne, stå for sceneografi og belysning og, hvor det er muligt, også deltage i den tekniske side af produktionen. Det er væsentligt, at vore store elever lærer mediet at kende og får forståelse af de muligheder, som TV rummer.

På skolens foreløbige produktionsplan er der opstillet en række spændende opgaver, der dels er helt nye, dels har været gennemprøvet i Sverige, hvor en række skoler har haft ITV i flere år.

Det vil være naturligt at benytte ITV i *orienteringsundervisningen* på linie med andre AV-hjælpemidler, som eleverne lærer at benytte. Lærerne kan bruge ITV i storlektionen, hvor et emne gennemgås for flere klasser, og eleverne kan bruge mediet til gruppereferater, hvor man i stedet for de sædvanlige plancher og lysbilleder bygger hele referatet op som et TV-program med tekst og billeder.

Indenfor *de musiske fag* bliver der også en række projekter, der skal gennemprøves. Eleverne er fortrolige med at se dramatik, dans og formning på skærmen hjemme; noget helt andet er det at gå i gang med disse aktiviteter foran kameraet. Netop inden for det musiske vil det være værdifuldt at få gennemprøvet hvilke muligheder – og hvilke begrænsninger – TV har i børneskolen.

Et helt særligt område er det såkaldte *kateder-TV*, hvor risikofyldte eller svære forsøg i fysik

og biologi kan forberedes uden for timen og indspilles på bånd. Små billeder eller genstande kan forstørres på skærmen, så alle kan se.

Der er ikke tvivl om, at I-TV vil være et anvendeligt hjælpemiddel i disse undervisningssituationer, men det kan være interessant at få belyst fordele og mangler i sammenligning med den overhead-projector, som vi i dag bruger i skolen.

ITV til intern kommunikation!

Når ITV er fuldt udbygget på Enghavegård skole, det vil sige, når der findes en stationær TV-modtager i hver klasse, vil ITV kunne få stor betydning i skolens interne kommunikation. Alle klasser kan hurtigt og let informeres om et emne. Skolens leder eller elevråd kan nå ud til alle skolens elever, gæster kan introduceres, og ting og sager kan fremlyses fra TV-studiet. Det er givet, at TV-båndoptageren på skolen – og dermed en mulighed for at kunne afspille et program, når det er aktuelt i undervisningen – vil bevirke, at skole TV's udsendelser vil blive benyttet fremover i en helt anden målestok end i øjeblikket.

Vi kan ikke her komme ind på alle de områder, hvor ITV vil kunne få betydning for skolen, men i et forældrekontaktblad bør det vel lige nævnes, at også inden for forældresamarbejdet er der muligheder. Lærerne kan f. eks. indspille forskellige undervisningssituationer fra klassen

til brug for klasseforældremøder – og forældrenes drøftelser i en eller anden sag kan optages til orientering for et lærerrådsmøde.

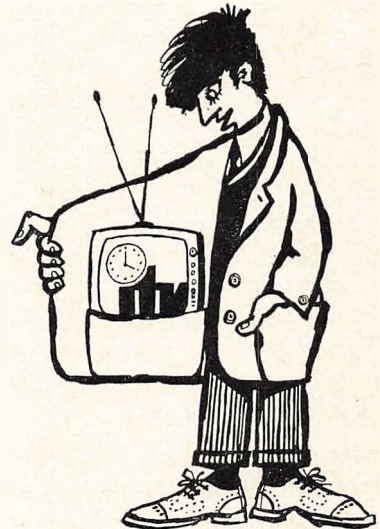
Hvilke perspektiver åbner sig?

Foreløbig er internt-TV kun lige begyndt i skolevæsenet, og vi kan vel dårligt nok overse dets mange muligheder som hjælpemiddel. Hvilke udviklingsmuligheder ligger der i udveksling af programmer skolerne imellem – og hvad kan aftenskolen bruge ITV til? Hvilke perspektiver åbner sig, når skolevæsenet får øje på de muligheder, ITV rummer for lærernes videre uddannelse og omskoling. I seminariets foreløbige rapport om ITV-forsøget står aftrykt nedenstående lille tankevækkende historie, der passende kan afslutte denne kortfattede introduktion. Den handler om en lærerinde i U.S.A., der havde været uimodtagelig for pædagogiske fornyelser og gode råd i henvend 20 år.

Hun oplevede sig selv som en særdeles dygtig lærerinde, og da man skulle benytte nogle lærere til optagelse på videotape til undervisningsbrug, meldte hun sig til prøveoptagelse. Efter denne bad hun om at få lejlighed til at se optagelsen af sin undervisning. Det fik hun lov til – hun iagttog, hun lyttede og hun var stum i de 15 minutter, hun iagttog optagelsen af sig selv. Da den var slut, spurgte hun, om TV-optagelsen virkelig viste hende, sådan som hendes elever så hende. Da dette blev bekræftet, forlod

hun TV-studiet. Efter oplysninger fra skolelederen ændrede denne lærerinde i løbet af det næste halve år sin læreradfærd mere, end hun havde gjort i de sidste 16 år!

– hvis historien er sand, vil investeringen i ITV kunne få den største betydning for trivselsskolen.

Valg til skolekommission m. v.

Thorkild Hansen

„Lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.“ er vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 3. februar 1970.

Skolekommissionen

I hver kommune oprettes en *skolekommission* og en *fritidskommission*. (§ 9, stk. 1). Efter lovens § 9, stk. 2 består skolekommissionen af 6 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen (heraf skal mindst 3 være medlemmer af kommunalbestyrelsen) og 5 medlemmer valgt af og blandt de forældrevalgte medlemmer af skolenævnene. I særlige tilfælde (§ 9, stk. 4) kan amtsrådet tillade, at begge kommissioner kommer til at bestå af 9 eller 7 medlemmer. Kommunalbestyrelsen skal i så tilfælde vælge henholdsvis 5 eller 4 medlemmer. Hvor forholdene i en kommune taler derfor (§ 9, stk. 5), kan amtsrådet tillade, at skolekommissionens medlemstal fastsættes til 13 eller 15, hvoraf henholdsvis 7 eller 8 medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen og heraf skal stadig mindst 3 være medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Reglerne for valg fastsættes af undervisningsministeren; cirkulære herom er nu fremkommet – se artiklen „Regler vedrørende valg af skolekommission og skolenævn“.

Skolenævn

Der skal vælges skolenævn ved såvel folkeskoler som gymnasieskoler under kommunens sko-

levæsen (§ 10). Kommunalbestyrelsen fastsætter antallet af medlemmer til 3 eller 5.

Et medlem af de 3 eller 5 vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer. De 2 eller 4 medlemmer vælges af og blandt de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, ved gymnasieskoler tillige de personer, der senest har haft forældremyndigheden over indskrevne børn, der er fyldt 18 år.

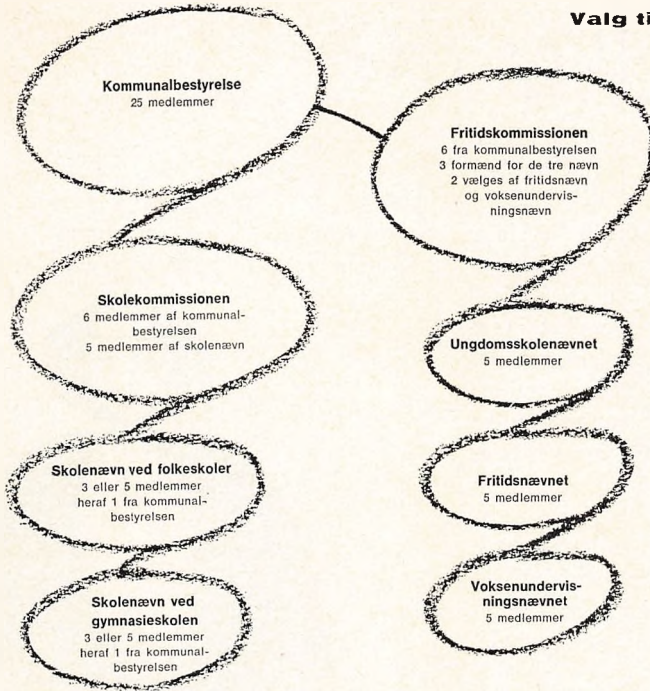
Tilstedeværelsen af specialklasserækker ved en skole giver adgang til at forøge antallet af nævnsmedlemmer med 2, der vælges af og blandt de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen som elever i de pågældende klasser.

Fritidskommission

Fritidskommissionen består af 11 medlemmer, hvoraf de 6 skal være de samme som vælges af kommunalbestyrelsen til skolekommissionen. Formændene for de nedenfor omtalte nævn er medlemmer af fritidskommissionen tillige med yderligere 2 medlemmer, der vælges med 1 medlem af fritidsnævnet og 1 medlem af voksenundervisningsnævnet.

Ungdomsskolenævnet

Ungdomsskolenævnet består af 5 medlemmer, hvoraf 2 vælges af og blandt kommunalbesty-

relsens medlemmer, og 3 medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de stedlige organisationer, der har særlig interesse i ungdomsskolevirksomhed.

Fritidsnævnet

Fritidsnævnet består af 5 medlemmer, hvoraf 1 medlem vælges af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer.

3 medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de stedlige børne- og ungdomsforeninger, bestyrelserne for de ungdomsklubber, der er godkendt i henhold til lov om fritidsundervisning m. v., samt repræsentanter for de stedlige idrætsorganisationer.

1 medlem vælges af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra initiativtagere til interessegrupper for børn og unge.

Voksenundervisningsnævnet

Voksenundervisningsnævnet består af 5 medlemmer, hvoraf 1 medlem vælges af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer.

4 medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de organisationer og stedlige kredse, der i sidste valgperiode har drevet fritidsundervisning for voksne.

For hvert medlem af de tre nævn vælges tillige en stedfortræder, der indstilles efter samme regler som gælder for valg af nævnsmedlemmer.

Er 8 et helligt tal?

Jørgen Jensen

Udviklingen inden for skolevæsenet i den sidste generation har på en række områder været kolossal. Nye undervisningsprincipper er indført, karakterskala og ordensregler er ændret jævnlige, elevråd er indført, tilvalgsskolen er i fuld gang og om kort tid er 5-dages ugen en realitet. Der er ikke noget at sige til, at mange forældre har svært ved at kende den skole igen, som de selv gik i for 20-30 år siden.

Men midt i alle disse reformer er der een ting, der har fået lov at være urørt på trods af den udvikling, der har fundet sted i samfundet:

– *det er mødetiden kl. 8.*

På baggrund af det voldsomme opsving i trafikken, som vi har oplevet i 60'erne, og som vel næppe er kulmineret, kan man spørge sig selv, om det er rigtigt at sende vore børn ud i trafikken på det dårligste tidspunkt i døgnnet. Vi ser det ved alle vore skoler hver morgen i denne tid, det nærmer sig flere steder trafikkaos.

Allerede 5-10 minutter over otte er trafiktætheden faldet væsentligt, og det må derfor være rigtigt at ændre skolernes mødetid til f. eks. kl. 8,30. Det kan endda gøres uden udgifter eller væsentlige ulemper. Det betyder desuden, at de dage, hvor det er mørkt, når børnene skal gå til skole, næsten undgås.

Vi må se i øjnene, at vore veje og trafik anlæg aldrig kan følge med tiden. Vi kan ikke få gangbroer ved alle skoler, i hvert fald ikke på een gang – og de løser heller ikke alle problemer. Men ændre mødetid, det kan vi, og det bør gøres.

Skolekommission og skolenævn må derfor allerede nu tage problemet op. Tag ud og se på forholdene ved alle vore skoler mellem 7,45 og 8,30, så vi allerede fra næste skoleår kan få mødetiden ændret til kl. 8,30!

Det er i alle forældres interesse – for børnenes skyld.

EDB-undervisning?

Jørgen L. Jacobsen

Der er opstillet mange prognoser for personalebehovet til betjening af de elektronisk styrede regnecentraler. Hvor korrekte disse prognoser er, kan kun fremtiden vise, men mon ikke de alle skyder ligeså langt under målet, som den beregning man foretog i 1954, da den første danskbyggede elektroniske regnemaskine DASK blev bygget. Man var dengang bange for, at DASK var for stor, (den kan i dag ses på Teknisk Museum i Helsingør). Nu – 15 år efter – erkender man, at der i 1954-prognosen blev regnet 10.000 gange (!) for lavt. Men at behovet vil blive stort, er man overalt i Europa klar over. I en engelsk rapport regner man med, ikke blot at tilfredsstille sit eget behov, men også at engelsk edb-uddannet personale vil søge til USA. I grunden ikke så underligt, når man betænker, i hvor høj grad de amerikanske computer-selskaber dominerer det europæiske marked. Herhjemme – og i Norden i det hele taget – har man endnu ikke, på regeringsplan, foretaget nogen vurdering af behovet for edb-undervisning. Kun det af erhvervene oprettede edb-råd har beskæftiget sig med uddannelsesproblemerne. Men endnu ikke på hverken folkeskole- eller gymnasieplan.

Gymnasiets målsætning skal jo snart have ny formulering. Og mon ikke erhvervene, som i stadig højere grad er modtagere af studenterne, får et lille ord at sige her? Det lille ord kommer usvigeligt sikkert til at indholde de tre bog-

staver e-d-b. Enkelte forsøg med undervisning i elektronisk databehandling er foretaget inden for næsten alle skoleformer. Men kun forsøg, og endda usikre og famlende forsøg. Det kan ikke være andet.

Hvad koster det?

Allerede i dag er markedet forsynet med så stort et udvalg af forskellige maskintyper til *elektronisk databehandling*, at man næsten kan tale om et kontinuert spektrum. Det spænder helt nede fra små elektriske bordregnemaskiner til 30.000 kr. og op til maskiner, hvis ydeevne (og pris!) ligger over almindelig fatteevne. Der er dog en maskintype, der tydeligt skiller sig ud: datamaskinen der benytter det ordinære telefonnet som forbindelse til brugeren. Denne såkaldte *terminaltilslutning* til en datamaskine er benyttet ved forsøgsundervisningen ved flere gymnasier. Fordelene er her, at man har let adgang til en maskine med stor kapacitet og kun skal betale for den tid, forbindelsen er tilsluttet. Man har fået maskinen ind i „skolestuen“, så den kan benyttes netop på det tidspunkt, det er ønsket i undervisningen.

Eksempel på, hvad EDB kan!

Tillad mig et lille – måske lidt specielt – eksempel i programmeringssproget APL. I en 1 g har

EDB-undervisning?

man lige bevist Fermat's lille sætning: hvis p er et primtal og a et tal, som p ikke går op i, vil resten altid blive 1, når p divideres op i a^{p-1} . Hvis man vil undersøge, om denne sætning kun gælder for primtal, skal et uoverskueligt antal beregninger gennemføres. I sproget APL lader man – i hosstående eksempel, fig. 1 – p gennemløbe alle tal fra 1 til 50 (linie 1), hvorefter resten findes (linie 2), og tallene udskrives (linie 3). I parentes bør bemærkes, at tallet 50 er valgt meget ubekvem, da a^{p-1} meget hurtigt bliver så stort, at det ikke kan rummes i maskinens 15 cifre. Eller et andet eksempel. I fysik i 2 g omtales de baner, som planeter beskriver, når de påvirker hinanden efter den almindelige massetiltrækning. Hvis der er tale om to planeter, kan problemet nok løses, men ikke på gymnasieniveau. Hvis der er tale om tre planeter, eller to planeter og en raket, kan problemet ikke klares på normal måde. Fra min kollega ved Gladsaxe Gymnasium lektor *Sv. Holm* har jeg lånt udskriften af hans program til løsning af dette problem, fig. 2. Udskriften blev „plottet“ som punkter af planetens (raketens) bane. På figuren er P_1 og P_2 de faste planeter, og den bevægelige raket er „plottet“ med startsted i højre side med hastighed opad.

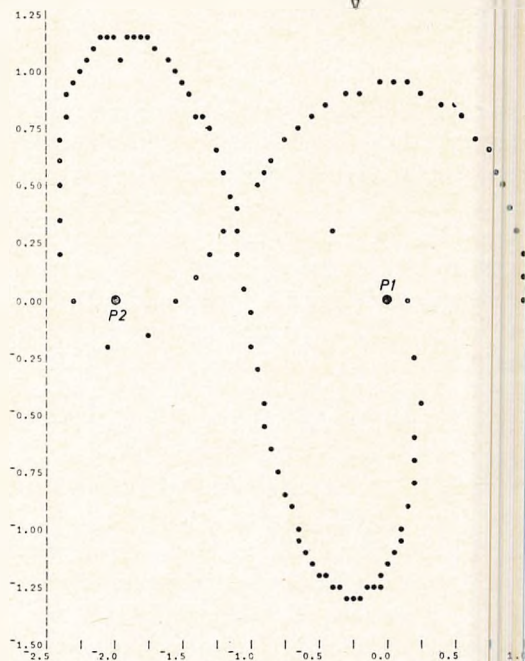
Eleverne tvinges til at tænke!

For at få det fulde udbytte af datamaskinen i undervisningen bør et flertal af eleverne lære

Fig. 1

[1]	$P \leftarrow 150$
[2]	$Q \leftarrow P A * P - 1$
[3]	$\rho \leftarrow 2 \ 50 \ \rho P . Q$

Fig. 2

lidt programmering. Interessen for denne side af undervisningen er forøvrigt helt overvældende. På min skole ville 75 % af eleverne deltage i forsøgsundervisningen i edb. Det vigtigste udbytte af arbejdet med elektronisk programmering er dog ikke så meget de deraf fremkomne køreklare programmer; men langt mere, at eleverne bliver tvunget til at tænke i helt elementære baner. I samtale og skriftlig fremstilling er vi desværre vænnet til, at modtageren intuitivt overser fejl og forglemmelser. Det gør en datamaskine ikke. Og selv om man

er nået så langt i sit program, at det kan forstås af maskinen, og det tilsyneladende længe fungerer tilfredsstillende, sker alligevel ofte uventede ting. Trods stor omhu ved udarbejdelse af programmet og en – synes det – stor snedighed ved adskillige prøvekursler, er der sjældent ført korrekt bevis for dets rigtighed. Problemet er det samme som ved vore såkaldte „logiske“ ræsonnementer. Vi anser dem for sande, indtil en evident fejlslutning en dag viser sig. Arbejdet med programmering – måske især med de programmer, der hele tiden løber af sporet – kan hjælpe os til at tænke i mere elementærlogiske baner. Vor tankegang er jo kun en mosaik af små brikker, der hver er en kopi af en – måske aldrig bevist – sandhed, vi engang lærte udenad. Selvom brikkerne danner et smukt mønster, er det samlede billede ikke mere sandt end den ringeste af brikkerne.

Alle elever skal orienteres om EDB

Men gymnasieeleverne skal jo ikke alle være programmører. De skal derimod alle, mere eller mindre, være brugere af datamaskinerne. Det er her, edb-undervisningen bør sætte ind. Den bør omfatte en orientering om maskinernes virkemåde, så eleverne senere kan vurdere hvilke problemer, der med fordel kan løses af datamaskinerne. De bør også orienteres om det arbejde, som skal gennemføres, før et problem overgives til databehandling. Her skal alle ar-

bejdsprocesser beskrives og analyseres. Der skal nøje skelnes mellem data, hvorledes disse data kan repræsenteres, og hvorledes de skal bearbejdes. Læren om data og datarepræsentation bliver den vigtigste grundlæggende disciplin. Undervisningen bør også omfatte orientering om datamaskinernes brug til oplagring af informationer, som derved bliver hurtigere tilgængelige end på den sædvanlige måde gennem biblioteker.

Men samtidig bør der sandelig også orienteres om den ændring af vor retsbevidsthed, som følger med datamaskinernes større udbredelse. Elektronretten er vel nok så ny en juridisk disciplin, at den ikke hører hjemme i gymnasiet, men de nye problemer vedrørende diskretionspligt, ophavsret, erstatningspligt og pligt til dokumentation vil inden længe blive så presserende for alle brugere af edb, at det ville være forkert at forbigå dem helt. Måske skal vi også forberede vore elever på, at deres livsværk, hvor produktive de end måtte blive, sikkert kun bliver et mønster i et magnetisk pladelager.

De her omtalte problemer hører under så forskellige fagområder, at edb-undervisningens nuværende, foreløbige, placering under de matematisk-fysiske fag føles helt unaturlig. Ved kommende undervisninger i edb bør et bredt udsnit af gymnasiets fagområder arbejde sammen for at give en orientering om samfundets nuværende og fremtidige problemer – også selvom disse endnu ikke er færdigformulerede.

Skjer der noget i gymnasiet?

Hans Neumann

1970 er af UNESCO udpeget til „uddannelsesår“. Tilvalgsskolen er indført i Gladsaxe kommune. Kommunalbestyrelsen har vedtaget økonomisk støtte til „Det frie gymnasium“.

„Va mæ“ gymnasieskolen i kommunen? Hvad sker der med gymnasieskolen i det hele taget?

Det første gymnasium i kommunen var Gladsaxe gymnasium, der blev oprettet 1956. Det var dengang, gymnasiet bestod af en mellem-skoleafdeling, en etårig realafdeling og en gymnasieafdeling. Derpå blev mellemskoleafdelingen ændret til en 3-årig realafdeling, som nu er under afvikling, dels på grund af oprettelse af HF-linier på Søborg gymnasium, dels på grund af pladsmangel.

Det er nu således, at alle unge, der ønsker at gå gymnasievejen, må søge til en ny skole i et andet skolemiljø.

Er det nu så anderledes, og hvori består forskellen? Er det ikke den gamle „sorte skole“, der kan rendyrkes, når der kun er 3 udviklingsår på de kommunale gymnasieskoler? Der er skrevet så meget, men sker der noget?

Efter „Den røde betænkning“

Der skete jo allerede noget i 1958 (folkeskoleloven), da tingene begyndte at tage fart. Der kom en øget differentiering af undervisningen ved de nye grendelinger, nye timetal og undervisningsplaner, planer, som dog endnu ikke alle

er ført ud i livet. Det er altsammen at læse i den røde betænkning, „Det nye gymnasium“, betænkning nr. 269, af 1960.

Tilgangen til gymnasierne voksede – politikere krævede højere studenterkvotient – den voksede også i Norge og Sverige, blot hinkede vi lidt efter. Optagelsesreglerne blev ændrede. Der blev gjort forsøg på demokratisering af adgangsmuligheden, gode og velmenende forsøg, der dog holdes noget i ave af miljøpåvirkninger, spændingsforhold mellem forældre og børn og de unges økonomiske habitus. På Blaagaard Seminarium og Søborg gymnasium indførtes HF-linierne, som gav gymnasielærerne mange inspirationer, såvel pædagogiske og stoflige som strukturelle.

Der kom en øget indsats i kursusvirksomheden, der tilstræber en systematisk videreuddannelse for alle kategorier gymnasielærere, men desværre fortrinsvis i ferierne og stadig ikke nok. Der er blevet nedsat udvalg for revision af læseplaner, der arbejdes med pædagogisk forskning. Der drages sammenligninger med udviklingen i andre lande f. eks. USA, England og især Sverige.

Der udgives endog leksikonlignende værker om pædagogiske grundideer. Lærer kandidatuddannelsen er taget op til revision. Fakulteterne ved de højere læreanstalter har ændret deres former for eksamen og derved uddannelsesmulighederne. Fagkombinationerne til afsluttende em-

bedseksamen er udvidede. Et-fags kandidater ansås en overgang for løsningen på lærermanglen i kraft af den kortere studietid. Samtidig dermed kom en diskussion om, hvorvidt der anvendes en alt for overkvalificeret arbejdskraft i gymnasiet.

Administrationens effektivitet blev draget i tvivl, hvilket medførte nedsættelse af et udvalg her i kommunen med henblik på kommunal skoleadministration og et for hele landet med henblik på arbejdsgangen i Direktoratet for Gymnasieskolerne og HF samt i de rektorale kontorer.

Her i kommunen har vi kunnet glæde os over udvidelsen af sekretærhjælpen, der derved aflaster pædagogerne.

En undersøgelse, som vi imidlertid ser frem til, er vurderingen af, hvilket behov der er for en fast teknisk assistent ved hver gymnasieskole.

Biblioteksforholdene for gymnasieskolerne er omformede her i Gladsaxe kommune, idet kommunebiblioteket har overtaget indretning af lokaler, køb og vedligeholdelse af bogbestand samt vejledning ved bibliotekarer.

Oprettelsen af de mange nye gymnasier efterkom ønsket om en bedre landsdækning, men det skabte sammen med den store elevtilgang en så stor lærermangel, at der måtte en rationering til. Denne betød en reduktion af timetallet fra 36 ugentlige til 31 ugentlige timer, senere igen udvidet til 33 timer for nogle klassers vedkom-

mende. Samtidigt ændredes studentereksamens afvikling, således at de sproglige elever allerede med udgangen af 1. gymnasieklasse aflægger eksamen i geografi og med udgangen af 2. gymnasieklasse eksamen i matematik, oldtidskundskab og latin. De matematiske elever skal op til studentereksamen i engelsk eller tysk, i oldtidskundskab og kemi efter 2. gymnasieklasse. Den matematiske/fysiske gren skal desuden op i geografi efter 2. g.

Tilladelse og tilskyndelse til en lang række forsøg med undervisning og eksamen har åbnet for en bred faglig og strukturel debat, selvom vi på ingen måde er i stand til at sætte os ind i alle de nye forsøg og deres resultater.

Skolenævn og elevråd er blevet oprettet, hvad der førte til reformer af samarbejdet mellem elever, forældre, lærere og forvaltning.

Ferie- og studierejser samt ekskursioner har bidraget til at se og forstå andre egne og andre landes livsvilkår og stillingtagen til den nyere udvikling i pædagogik og ungdomsfilosofi.

Samtidig med elevernes undervisning foregår der på begge gymnasier en uddannelse af lærerkandidater, der aflægger den praktiske del af den pædagogiske prøve efter ca. et semesters vejledning.

Direktør Højby har nedsat et udvalg, hvis kommissorium går ud på en reform af gymnasiet.

I Viby har der været en gruppe lærere, der har drøftet disse nye planer – vel at mærke – uden

Sker der noget i gymnasiet?

at offentliggøre dem og drøftelserne derom, da udarbejdelsen af reformforslaget ikke er færdig, men kun er blevet drøftet under sin tilblivelse.

Ovenstående var blot ment som et lille kig ind i Søborg og Gladsaxe gymnasiets verden, som den ser ud i dag. Men hvad kommer nu? Ifølge dagbladene og pædagogiske tidsskrifter sker der noget voldsomt, noget med politisk sigte og sociale krav.

Den 27. november 1969 gav undervisningsminister Helge Larsen en redegørelse i folketinget om grundlæggende træk i uddannelsespolitikken og den 3. december 1969 fulgte så en uddannelsesdebat i folketinget.

Af denne debat kan fremhæves 4 punkter:

Den eksisterende målsætningsparagraf

„Gymnasieafdelingen giver i tilslutning til 2. realklasse gennem 3 étårige klasser en fortsat *almendannende* undervisning, som tillige giver det nødvendige grundlag for videregående studier og slutter med en prøve (studentereksamen). Undervisningen skal kunne gives på dels forskellige linjer, som benævnes efter de undervisningsfag, der giver hver enkelt linje dens særpræg.“

Gymnasieskolernes lærerforening

1) Gymnasiet skal på grundlag af folkeskolens undervisning meddele eleverne sådanne kund-

skaber og arbejdsvaner, som er nødvendige for videregående studier og erhvervsformål.

2) Undervisningen skal give eleverne orientering i verden omkring dem, såvel i forudsætnin-
gerne for de materielle vilkår som i de sociale relationer, i samfundet som helhed, og i internationale sammenhænge.

3) Undervisningen skal tillige fremme elevernes personligt udvikling ved at lade dem beskæftige sig med almenmenneskelige problemer og dermed øge deres selvforståelse.

4) Undervisningen skal aktivisere eleverne, stimulere en frugtbar kritisk indstilling, og fremme evnen til social kommunikation.

5) Gennem skolens demokratiske organer bør den enkelte elev have mulighed for at opnå medindflydelse på skolens arbejde og daglige liv.

Det frie gymnasium

„Det frie gymnasium skal gennem et konsekvent gennemført demokrati og en fleksibel og utraditionel fagstruktur og undervisningsform være en ramme om elevernes og lærernes personlige udvikling og trivsel. Det skal inspirere dem til selvstændig stillingtagen og medmenneskelig ansvarlighed og skabe forståelse for sam-

tidens samfundsforhold og deres egen relation til disse. Ved anskaffelse af den gængse karaktergivning og elevernes almindelige mødepligt må eleverne i højere grad overtage ansvaret for deres egne studier. Således skal Det frie Gymnasium skabe det bedst mulige udfoldelses- og studiemiljø, hvor eleverne kan få det nødvendige grundlag for videregående studier. Det frie Gymnasium skal give eleverne mulighed for at få adgang til de højere læreanstalter.“

Danske Gymnasieelevers Sammenlutning (DSG)

„Konkrete mål for uddannelserne kan for den fælles grunduddannelses vedkommende sammenfattes således:

Den grundliggende skoleuddannelse skal, idet den virker som en socialt, økonomisk og kulturelt udjævrende faktor, fremme muligheden for alles selvudfoldelse gennem:

1. træning i kommunikationsfærdighed.
2. udvikling af fælles referensramme.
3. træning i kritisk tænkning.
4. træning i at påvirke samfundets beslutningsprocesser.
5. forberedelse til specialuddannelse.
6. mulighed for personlig udfoldelse i skolen.“

Hvis jeg nu som fader eller moder til en vordende gymnasieelev ryster på hovedet at dette just omtalte kaos og spurgte gymnasielærerne:

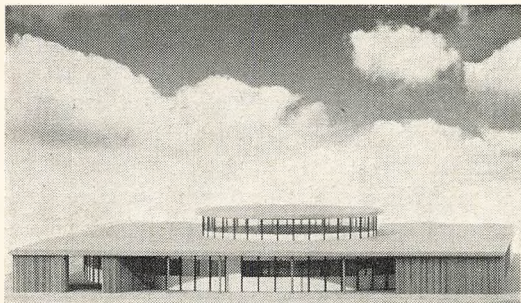
„Hvordan kan I dog finde ud af dette?“ Da må vi vel svare: „Det kan vi heller ikke – men forsøger, så godt vi kan – og håber på fremtiden!“ Men hvad bringer fremtiden? Giver den os en 5-dages uge? Og hvad vil det få for konsekvenser? Det første, der springer frem, er resultatet af en division af det bestående ugentlige time-tal med 5. Med ganske få mellemtimer vil undervisningen og øvelserne altså kunne spænde over et dagligt tidsrum fra kl. 8 til kl. 18. Kan dette medføre en timereduktion? Ja, højst sandsynligt. I så fald – hvilke fag vil det så ramme? Det kan kun blive det rene gætteri, da det jo også er afhængigt af en eventuel strukturændring, som vi næppe undgår. Bliver det en undervisningsform i lighed med folkeskolens tilvalgsskole eller HF-liniens tilvalg? Bliver det derfor nødvendigt med en basisperiode (et år, et semester eller få uger) for at eleverne kan tilpasse sig miljøet og stoffet for bedre at kunne sammensætte deres valgfri fag?

Bliver formålsparagraffen for gymnasieundervisningen ændret og dermed nogle af fagenes intensioner? Tilbage må måske blive, at gymnasiet har sit tyngdepunkt i den faglige uddannelse, der danner grundlag for videregående studier; eller ændres også dette?

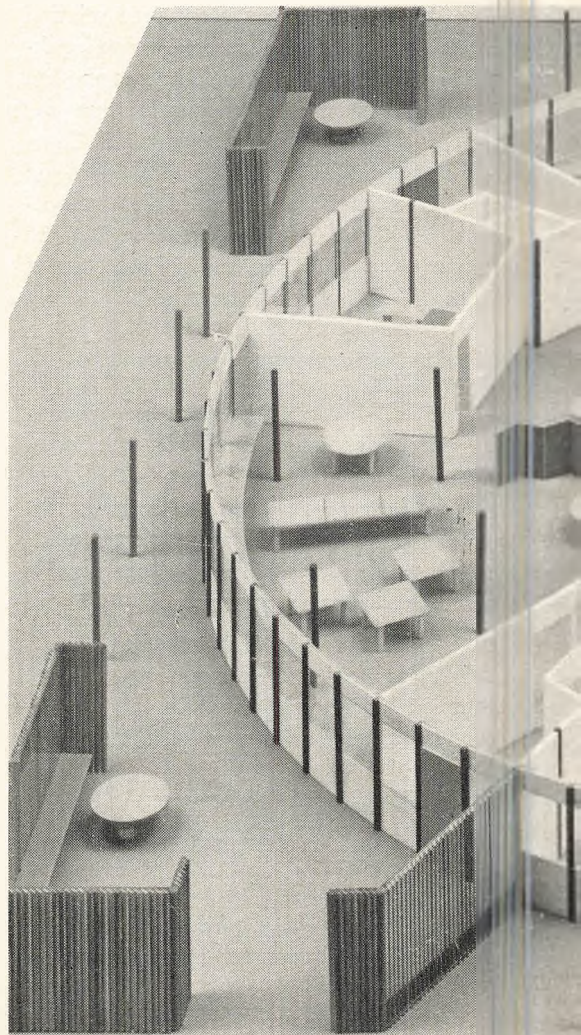
Meget er ændret i de sidste 10 år, men et er sikkert: *Vi vil ikke komme til at vente længe, før der foreligger en ny struktur!*

Vist er gymnasiet i støbeskeen.

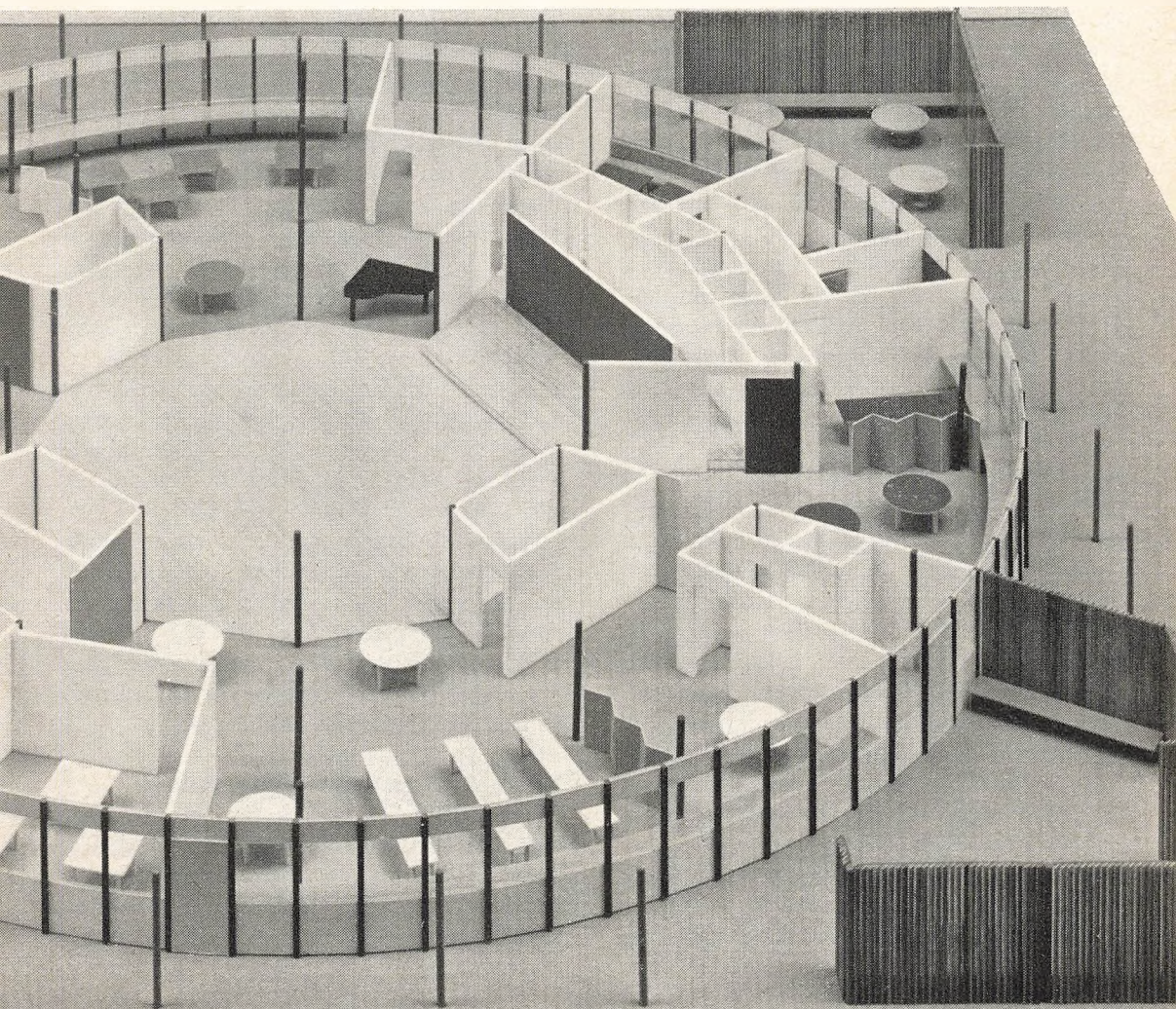
Åben-plan-skolen

„Kontaktbladet“ bragte i december en artikel om de pædagogiske ideer bag de engelske „open-plan-schools“. Nu har arkitekterne *Hoff* og *Windinge* udarbejdet dette smukke og spændende projekt til en småbørnsskole ved Høje Gladsaxe. Projektet er godkendt af kommunalbestyrelsen, og lærerrådet ved Kennedyskolen arbejder nu energisk for på grundlag af udenlandske og egne erfaringer at skabe en pædagogik, der kan leve og udvikles i det 800 m² store rum.

Åben-plan-skolen

Der lånes 300.000 bøger

Erik Godske

De forældre, der som børn har gået i en af kommunens skoler, kan vel huske skolebibliotekerne, der var nogle små rum med træreoler på væggene samt en skranke, hvor læreren stod og stemplede bøger i et par timer efter skoletid. Bøgerne var temmelig kedelige at se på i deres gammeldags sribede biblioteksindbinding, og nyheder var en sjældenhed.

Skolebibliotekets opgave var den samme som børnebibliotekets: at skaffe læselystne børn bøger til deres fritidslæsning. Til biblioteket hørte også en læsestue, hvor eleverne om eftermiddagen kunne gå ned og læse, men som i skoletiden blev brugt som et almindeligt klasseværelse.

Nye 1-rums biblioteker

Der er sket store forandringer med skolebibliotekerne siden da: De er blevet ændret fra 2-rumsbiblioteker til 1-rumsbiblioteker. Det vil sige, at læsestuen ikke findes mere. Den er blevet en virkelig del af skolebiblioteket, og den undervisning, der finder sted i dette rum, har noget med skolebiblioteket at gøre. Det har fået til formål at gå ind i skolens undervisning, og det gøres i dag på mange måder. Fritidsudlånet findes stadig, men der er en stigende tendens til at lægge det tidligere på dagen, mens eleverne er på skolen. Udlånet stiger stadig og nærmede sig sidste år stærkt 300.000 udlånte bind på de 12 skoler i kommunen, der har et egentligt skolebibliotek. Og hvad nye bøger an-

går får skolebiblioteket sendinger i hvert fald hver 14. dag, således at man hurtigt får de nyeste ting i hænderne. Det er ikke vanskeligt at låne bøger ud, det er som regel værre at få dem hjem igen, hvad der især er ubehageligt, når det drejer sig om bøger, der skal bruges i undervisningen og bruges af mange. Ikke alle de udlånte bøger bliver lånt som fritidslæsning, mange af dem er nødvendige for at eleverne kan løse stillede opgaver, men om dem alle kan man sige, at de har været vigtige for elevernes læsetræning.

I udlånsbiblioteket (nogle vil foretrække at kalde det en basissamling, fordi der herfra også udstationeres bøger og andre materialer til alle skolens klasser) findes bøger med et indhold, der spænder fra den letteste billed- og småbørnsbog til bøger, som læses af de ældste (ungdomsbøger). For at kunne finde bøgerne har vi før haft kortkartoteker, som kendes fra folkebiblioteket, men de er for kort tid siden skiftet ud med et katalog i bogform, som man nok skal få glæde af. Det siges, at et tilsvarende katalog ikke findes i noget andet land.

Bogsæt til undervisningsbrug

Til periodevis brug i undervisningen sammensætter skolebibliotekaren i samarbejde med klassens lærer bogsæt, enten fagbøger for at kunne belyse et emne eller fiktionsbøger (romaner, fortællinger, også kaldet skønlitteratur) til fri-

des desuden en mindre samling af pædagogisk faglitteratur til brug for lærerne. I faglokalerne (for øjeblikket biologilokalet og håndgerningslokalet) er anbragt specielle bogsæt bestående af bøger, der kan bruges som håndbøger i dette fag. Til 1. klasserne udsendes hvert år ved denne tid et bogsæt, som er sammensat af konsulenten for småbørnsundervisning. Børnene bruger sættet indtil udgangen af 2. klasse, hvorefter de får frilæsningsbøger fra skolebiblioteket. Til læseklasserne findes tilsvarende særlige frilæsningssæt.

Hvordan vælges bøgerne?

På de to nyeste skoler, hvor der endnu ikke findes særlige skolebibliotekslokaler, er bøgerne fordelt i de enkelte klasser efter læsefærdigheden på de pågældende klassestrin. For at udvalget af bøger i de ovennævnte særskrifter (biologi, håndgerning o. s. v.) kan blive så korrekt som muligt, har der i hvert enkelt tilfælde været nedsat et fagudvalg, som har været behjælpeligt med valget. Nye bøger til udlånsamlingen i skolebiblioteket vælges af et bogudvalg bestående af både skole- og børnebibliotekarere. Der er en udvikling i gang inden for alle grene af undervisningssystemet, og skolebibliotekerne må følge med for stadig at kunne honorere skolenes krav med hensyn til undervisningsmaterialer. Derfor vil skolebiblioteket om få år være ganske anderledes, end vi kender det nu.

læsning, et vigtigt led i danskundervisningen. I alle 6.-10. klasser findes et andet bogsæt (klassehåndbibliotek) bestående af ca. 50 opslags- og håndbøger, som klassen kan få brug for i utallige undervisningssituationer. I nær tilknytning til skolebibliotekslokalet er en samling af klassesæt, der sammen med kommunens fællessamling er flittigt benyttet. På lærerværelset fin-

Tilvalg i tilvalgsskolen

Jesper Florander

Alle eleverne i 8. klasse går nu under tilvalgsordningen. De 14 timer er fælles. I de øvrige 20 timer har eleverne valgt, hvilke fag de skulle gå til.

Hvordan har eleverne så valgt?

Helt frit vælger de jo ikke. Nogle fag skal de have allesammen, nemlig regning og ét af de praktisk-musiske fag. Nogle andre fag skal de elever have, som sigter mod fuld realeksamen (matematik, engelsk, tysk, fysik/kemi). De elever, der sigter mod teknisk forberedelseseksamen, skal have ret mange timer i regning og matematik og i fysik/kemi, og de skal have ét fremmedsprog.

Alligevel er der for alle muligheder for også at vælge helt frit i nogle timer.

Rådgivningslærerne har gjort op for hver skole, hvordan eleverne har valgt. Her er så resultatet for alle skolernes elever i 8. klasse, i alt 963.

Tilvalgsfag I (regning og matematik)

60 % har valgt at få matematik med.

Tilvalgsfag II (praktisk-musiske fag)

Der skal vælges ét fag. Det er sløjd og formning, der især vælges, og drengene vælger sløjd, mens pigerne vælger formning. Det er meget få, der vælger sang-musik, og det er noget, som må vække til alvorlig eftertanke. Hvorfor vil eleverne ikke have dette fag?

Tilvalgsfag III

De er her delt ind i tre grupper.

1. *Først de fag, der vælges hyppigt (90-30 %):* Fremmedsprogene og fysik vælges af langt de fleste elever, naturligvis fordi de elever, der sigter mod realeksamen, skal have dem med, men også frivilligt af de fleste andre.

Mere spændende er det nok, at så mange vælger maskinskrivning – forresten langt flere piger end drenge – og husgerning – næsten lige mange piger og drenge.

For alle disse fag kunne man tale om, at eleverne vælger efter, hvad de mener de får brug for, hvad de synes er nyttigt. Det er egentlig rimeligt.

Mindre godt er det vel, at der kan være så stor forskel på drenges og pigers valg. Det er ligesom for kønsrollebestemt. Opmuntrende er det så at se dette mønster blive brudt ved husgerning, som tiltrækker så mange drenge.

2. *De fag, der vælges af en del elever (18-11 %):*

Det er en blanding af „nyttige“ fag og af fag, som mere sigter mod fritidsinteresser. F. eks. *Ud i naturen*, som er et nyt fag. 14 % af alle eleverne vælger det, og hvis det ses i forhold til de skoler, hvor man har faget (det er ikke alle), vælger hver fjerde elev det.

Så man vælger altså ikke bare efter nytte, men også efter interesse.

Tilvalgsfag valgt i 8. klasse 1969/70

Tilvalgsfag I			%	
		Regning-matematik	60	
		Regning	34	
		Regning for tekn. forb.eks.	6	
Tilvalgsfag II		Sløjd	38	
		Formning	31	
		Dramatik	18	
		Tekstilsløjd	8	
		Sang-musik	5	
Tilvalgsfag III		Engelsk	90	
	Valgt hyppigt.	Tysk	80	
		Fysik	73	
		Maskinskrivning	45	
		Husgerning	30	
Valgt af en del elever.		Barnepleje	18	
		Førstehjælp	17	
		Værkstedslære	15	
		Idræt	14	
		Ud i naturen	14	
		Tekstilsløjd	11	
Valgt af ret få elever.	Filmkundskab	Fransk	Formning	Astronomi
	Fotolære	Metalsløjd	Sang-musik	Psykologi
	Matematik	Regnskabsføring	Dramatik	Boldspil
	Elektronik	Teknisk tegning	Hobbysløjd	Fri Hobby
	Håndgerning	Tekstilsløjd	Litteratur	Ind i Historien

3. De fag, der vælges af ret få elever (9-1 %): Det er meget forskellige fag, „gamle“ som regnskabsføring og sang-musik, „nye“ som astronomi og elektronik. Der skal netop være plads for så mange forskellige fag, for at elevernes forskellige interesser kan tages op.

Alt i alt kan det siges om elevernes tilvalg i 8. klasse, at tilvalgene er meget præget af, hvordan vi har lagt ordningen til rette (man *skal* f. eks. have en bestemt række fag for at komme frem til fuld realeksamen), og hvordan eleverne oplever nytten af et fag. Desuden spiller det kendte mønster for drenges og pigers „roller“ ind. Men nye træk ser vi også: Mønsteret for kønsrollerne brydes nogle steder, og fag vælges også i høj grad blot af interesse.

1970 er det internationale uddannelsesår – og dette er symbolet på det, tegnet af den ungarsk fødte, franske kunstner *Victor Vasarely*. Det viser et menneskeansigt illumineret med visdom, der kommer fra et punkt lige midt i panden.

Elevudveksling

Georg Schjørring

I dagene fra 29. oktober til 3. november var vi to 2. realklasser fra Marielyst skole, der var på udvekslingsrejse til Berlin. Vi skulle besøge de ungdomsorkestermedlemmer, der kort efter ville komme til Gladsaxe for at give nogle skolekoncerter. Orkesterets medlemmer skulle nemlig privat indkvarteres med 2. realerne som værter. Rejsen understøttedes økonomisk af Gladsaxe kommune og Wilmersdorf, således at udgifterne for deltagerne kunne reduceres betragteligt.

Efter godt 8 timers togrejse ankom vi til Berlin ZOO – 40 elever og 4 ledere – og vi blev alle indkvarteret i Wilmersdorfs Schullandheim am Postfenn, der i virkelige skønne omgivelser viste sig at frembyde et særdeles positivt miljø for et sådant arrangement.

En af dagene var vi til modtagelse på rådhuset, hvor enkelte af orkestermedlemmerne samt nogle elever fra Marie Curie Oberschule var til stede. Vi blev modtaget af Bezirksbürgermeister Schmidt. Men desværre var vi kommet derved i Berlin-skolernes efterårsferie, således at vi ikke fik mødt alle de orkestermedlemmer, der senere blev privat indkvarteret hos størstedelen af vores deltagere. Dette var i første omgang lidt af en skuffelse, men det kunne alligevel ikke udslutte indtrykket af nogle dejlige og spændende dage i Berlin, hvor bl. a. en virkelig interessant og spændende busrundtur i Vestberlin, et besøg

i Berliner-operaaen og Theater am Hallischen Ufer, en heldagstur til Østberlin med besøg på bl. a. Pergamon-museet samt en livlig afskedsfest på Schullandheim, altsammen var med til at give et uforglemmeligt indtryk af Berlin og berlinerne samt indtil flere særdeles aktive pennevenne-forbindelser.

Rejser af denne karakter, der finder sted som led i tysk-undervisningen, må anses for særdeles værdifulde som pædagogisk aktivitet, idet eleverne motiveres langt stærkere for en indsats i timerne, når de forbinder et levende miljø med den boglige indlæring.

Besøget i Berlin blev fulgt op af Wilmersdorfer-skoleorkesterets besøg i Gladsaxe i dagene 9.-13. november 1969. Orkesterets medlemmer var indkvarteret hos en del af de danske elever, der havde været i Berlin. Programmet var tilrettelagt således, at gæsterne – udover en række koncerter på skolerne – havde megen tid til samvær med de danske kammerater. Den økonomiske side af besøget ordnedes ved et tilskud fra Gladsaxe kommune.

Dette udvekslingsarrangement må bedømmes som vellykket både i pædagogisk forstand og i mere almenmenneskelig henseende, og hvis kommunalbestyrelsen en anden gang opfordrer til at tage de internationale tanker alvorligt, skal opfordringen nok blive fulgt!

Uddannelsesforsøg

Om uddannelsesforsøg inden for jern- og metalindustrien orienterer sekretær for metalindustriens lærling udvalg U. Spanger-Andersen.

I september 1969 indledtes en utraditionel form for lærlinguddannelse på Metalindustriens Fagskole, Glentevej 69, 2400 København NV. I en nyopført skole, moderne indrettet med skoleværksteder, laboratorier og teorilokaler gennemføres undervisningen af ca. 250 elever fra det storkøbenhavnske område, som har valgt en faglig uddannelse inden for Jern- og Metalindustrien.

Eleverne tilbydes et væld af uddannelsesmuligheder spændende fra finmekanik og elektronik til smede- og svejseteknik. Imellem disse yderpunkter findes de typiske servicebrancher, hvoraf kan nævnes: automekaniker-, flymekaniker-, kontormaskinemekaniker- og landbrugsmaskinmedebranchen.

Den ny uddannelse, der gennemføres på forsøgsbasis, er resultatet af et snævert samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Jern- og Metalindustriens organisationer. Uddannelsessystemet er godkendt af lærlingerådet, skolerådet for de tekniske skoler samt Metalindustriens Lærlingsudvalg, som i øvrigt står som garant for forsøgets gennemførelse.

Uddannelsens formål

Formålet med forsøget er at frembringe et uddannelsessystem, som kan tilfredsstillende erhvervslevets behov for uddannet arbejdskraft på forskellige niveauer samtidig med, at de uddannelsessøgende på baggrund af egne erfaringer og under kyndig vejledning kan vælge en uddannelse, der i indhold og varighed svarer til de pågældendes evner og interesser.

Uddannelsessystemet, der er trindelt, er udformet således, at den enkelte elev aktiveres til selv at deltage i beslutningsprocessen med hensyn til valg af uddannelsesområde, idet dette begynder bredt, men indsnævres efterhånden som eleven for hvert uddannelsesstrin vælger et mere afgrænset område.

Uddannelsens foreløbige opbygning

Uddannelsessystemet består af 2 dele.

Under 1. del gennemføres uddannelsen på Metalindustriens Fagskole suppleret med praktikophold på forskellige virksomheder. Fagskolen har under hele 1. del ansvaret for elevens uddannelse.

Under 2. del overtages uddannelsesansvaret af en virksomhed, som videreuddanner eleven efter nærmere fastsatte regler, og som skal påse, at eleven følger undervisningen på teknisk skole i enkelte kortere perioder. Når uddannelsen i 2.

del er afsluttet med tilfredsstillende resultat, har eleven samme faglige status som en faglært inden for et tilsvarende område.

Første del

Første del er opdelt i 3 trin.

1. *trin* omfatter 5 uger på Fagskolen efterfulgt af 9 ugers praktik på 3 væsentlig forskellige virksomheder. Under skoleopholdet præsenteres Jern- og Metalindustriens mangeartede arbejdsprocesser for eleven samtidig med, at der indøves færdigheder i nogle typiske arbejdsprocesser. I de efterfølgende praktikperioder oplever eleven værkstedsmiljøet og kan herunder orientere sig om erhvervslivets beskæftigelsesmuligheder. Ved afslutningen af praktikperioderne skal eleven i samråd med skolen og på baggrund af egne erfaringer i trin 1 vælge et mere afgrænset uddannelsesområde, nemlig en af følgende 4 hovedkombinationer:

- A. Maskin- og værktøjsteknik
- B. Smede-, svejse- og VVS-teknik
- C. El- og finmekanisk teknik
- D. Transportmiddelteknik

2. *trin* omfatter 7 ugers undervisning på Fagskolen i den hovedkombination, eleven har valgt. Undervisningen omfatter de arbejdsprocesser og -discipliner, som dækkes af hovedkombinationens

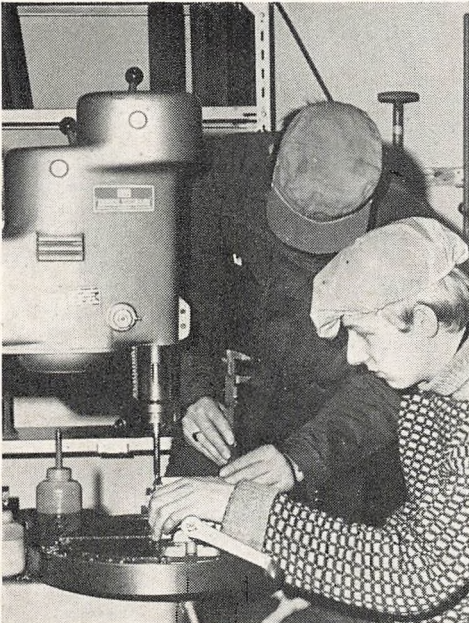
arbejdstitel. Praktikopholdet omfatter 7 uger fordelt på 2 virksomheder, som beskæftigelsesmæssigt ikke afviger væsentligt fra hinanden. Ved afslutningen af praktiktiden skal eleven på grundlag af de nu indhøstede erfaringer og med henblik på fortsat uddannelse vælge mellem et antal delkombinationer afledt af den valgte hovedkombination.

3. *trin* omfatter 7 ugers undervisning på Fagskolen i den valgte delkombination. Dette trin har til formål at give eleven grundig indlæring i beslægtede branchers grundlæggende og til dels også videregående arbejdsprocesser, således at eleven efter et 7 ugers praktikophold vil kunne træffe sit endelige erhvervsvalg på baggrund af sine erfaringer og oplevelser dels fra Fagskolen og dels fra de virksomheder, hvor praktikperioderne er gennemført.

Afslutningen af 3. trin betyder også afslutning af uddannelsens 1. del, som tillige benævnes „tilvalgsdelen“, idet eleven efter afslutning af hvert trin også har mulighed for at forlade uddannelsen eller vælge et andet uddannelsesområde, hvilket betyder, at det pågældende trin må gennemføres på ny. Denne omvalgsmulighed er åbnet for, at man i alle parter interesse kan sikre sig, at eleven i løbet af det første uddannelsesår kan søge sig en plads inden for de arbejdsområder, den pågældende har lyst og evner til at beskæftige sig med.

Anden del

Uddannelsens 2. del vil efter de foreløbige planer forme sig som den lærlingeuddannelse, vi hidtil har kendt, d. v. s. at eleven uddannes efter fastsatte regler på en af Metalindustriens Lærlingeudvalg godkendt virksomhed kun afbrudt af enkelte ophold på teknisk skole.

Detaljerne for 2. dels indhold og opbygning er for tiden under udarbejdelse, og det vil derfor ikke på nuværende tidspunkt være muligt at orientere nærmere herom, men der vil under alle omstændigheder blive tale om en moderne fleksibel uddannelse, som i omfang og kvalitet mindst svarer til lærlingeuddannelsen i jern- og metalindustrien.

Hvem kan deltage i forsøget

Uddannelsesforsøget er åbent for piger og drenge fra det storkøbenhavnske område, der har gennemgået mindst folkeskolens 9. klassetrin, og som ønsker uddannelse i jern- og metalindustrien.

Tilmelding

Ansøgningsskemaer kan efter 1. april 1970 rekvireres på Arbejdsformidlingen, Tøndergade 14-18, 1752 København V., folkeskolerne og Metalindustriens Fagskole.

Oplysning

Yderligere oplysninger vedrørende forsøget kan fås hos:

Metalindustriens Fagskole

Glentevej 69

2400 København NV. – Telf. 10 20 55.

Metalindustriens Lærlingeudvalg

Jernbane Allé 45

2720 Vanløse. – Telf. 74 21 11.

Butiksuge på Gladsaxe skole

Lærerne i 2. klasse

Et forretningskvarter med købmand, grønthandler, slagter, bager, pladebar, modeforretning, bank og posthus skød i løbet af få dage op på 2. klassegangen på Gladsaxe skole. Alle børn fra de tre klasser mødte samtidig (9-11) i den uge, og klassernes lærere var også frigjort fra andre

timer i samme tidsrum. Formålet var først og fremmest samarbejde på tværs af skoleklasseskellene.

Hvor meget det lykkedes at få klasserne til at arbejde lidt mere sammen, kan man ikke sige noget om endnu, men en *trivselsuge* blev det for alle!

Børnehaveklasser

Leif Rigun

Skole i børnehaven - eller børnehave i skolen?

Dette spørgsmål var aktuelt for 7 år siden, da de første børnehaveklasser begyndte her i kommunen. Man drøftede meget, om meningen med disse klasser var at trykke starttidspunktet for indlæring et år ned af, eller om det var meningen, at man nu på skolen skulle drage fordele af de specielle arbejdsformer, man havde med 6-7 års børn i børnehaver.

I dag er denne diskussion overstået, man er enige om det sidste: Det er børnehavens pædagogik, vi skal have ind i skolen via børnehaveklasserne! Denne pædagogik skal skolen så bygge videre på i de første skoleår.

Fra det kommende skoleår vil der nok være børnehaveklasser ved otte af skolevæsenets skoler. Det giver desværre ikke mulighed for, at alle de forældre, der ønsker deres børn i børnehaveklasser, kan få dette ønske opfyldt.

Man må håbe, at den nyvalgte kommunalbestyrelse finder mulighed for at løse dette problem. Måske kunne det midlertidigt løses ved opstilling af skolepavilloner (skurvogne) ved de enkelte skoler?

Fordelene ved børnehaveklasser

Fordelene ved disse klasser på skolen er flere: Børnene er inden den egentlige skolestart vænnet til miljøet på skolen, de er socialt tilpassede, de har lært at tage hensyn til andre, de er vant

til at modtage en fælles besked, og de har fået grundlagt arbejdsvaner, der kan bruges i skolens daglige arbejde

Forældrene er gennem dette år blevet vænnet til samarbejde med skolen, et samarbejde, som med udbytte for alle parter kan fortsætte efter, at børnene er begyndt i 1. klasse.

Desuden har samarbejdet lærere - børnehavelærere vist sig at være til gavn for begge parter, og herved også for børnene. Lærerne har lært meget af børnehavens fri arbejdsform, og børnehavelærerne har fået at vide, hvad skolen arbejder med. Dette gensidige kendskab til hinandens arbejde har vist sig at være gavnligt.

Fra august 1970 vil alle vore børnehaveklassebørn være i skole tre timer dagligt i ugens fem første dage.

Arbejdet i børnehaveklasserne

Der findes ingen fast plan for arbejdet i børnehaveklassen. Ingen fag på skemaet, intet pensum der skal nås, inden børnehaveklassen kan forlades. Vi har altså ingen krav til børnehaveklassen, men vi har store forventninger.

Vi ønsker, at børnene har et godt forhold til andre, at deres talesprog er godt, og at deres begrebsforråd er veludviklet. Hvordan disse ting skal nås, er op til den enkelte børnehaveklasselærer, der i det daglige arbejde må bygge på de enkelte børns forudsætninger.

Hvorledes gøres dette så til daglig?

Den daglige børnehavetid er som nævnt tre timer. I hver klasse er der ca. 22 børn. Til hjælp i det daglige arbejde har børnehaveklasselæreren en ung pige (en såkaldt forpraktikant).

Børnehaveklasserne er fyldt med pædagogisk legetøj som 1. klasserne også tit med udbytte kan bruge og bruger.

I de fleste af klasserne er der forskellige små husdyr (ligesom man finder det i mange af de øvrige klasser på skolerne). Der sker mange forskellige ting i børnehaveklassen. Der synges, man leger forskellige lege, dyrker rytmik til eget eller lærerens akkompagnement. Læreren læser, børnene tegner og fortæller, spiller *Meister Jakel* teater, man leger med dukker og andet legetøj, man går ture på skolen og i den nærmeste omegn, ligesom man deltager i skolens fællesarrangementer på lige fod med skolens øvrige klasser.

Børnehaveklasserne i skolebilledet

Der er i de sidste år kommet mange nyskabelser ind i folkeskolen. Udelte klasser – tilvalgsskole – børnehaveklasse o. m. m. Alle disse ting er ikke tilfældige løse ender, men der er en sammenhæng mellem dem. Vi vil gerne have børnehaveklasse for at give børnene den bedst mulige skolestart – vi vil gerne have udelte klasser for at give alle samme muligheder i skolen – og vi vil gerne have tilvalgsskole for at give de

største af eleverne mulighed for at udnytte deres interesser og evner bedst muligt.

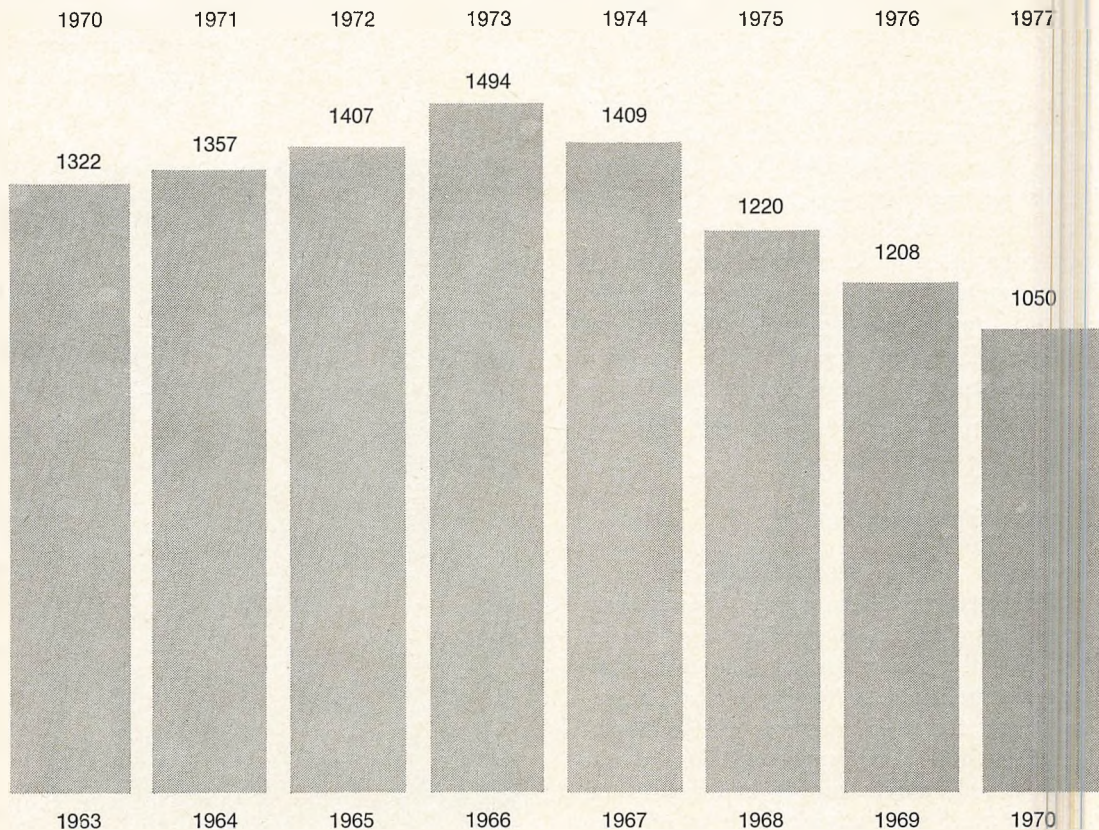
Af disse enkelte eksempler kan det ses, at børnehaveklasserne kun er en brik blandt mange i det store puslespil, der er skolen i dag, men nok en særdeles vigtig brik da overgangen fra hjem til skole, skolestarten, er meget vigtig for hele skolegangens heldigst mulige forløb.

Fødselstal

Fødselstallet er faldende – men antallet af skolelæsende børn stiger indtil 1974. Med en 9/10

årig skolegang tager det altså tid, inden det betyder en virkelig lettelse i skolesituationen!

Regler vedrørende valg af skolenævn og skole- kommission

Valg af skolenævn ved kommunale skoler

Der skal oprettes skolenævn ved såvel folkeskoler som ved kommunale gymnasier.

I loven er det bestemt, at et skolenævn skal bestå af 3 eller 5 medlemmer. Nævnene har i den tid, vi har haft skolenævn i Gladsaxe kommune, bestået af 5 medlemmer, og man må derfor have lov til at gå ud fra, at denne størrelse på nævn også bliver gældende for 1970/74.

Af disse 5 medlemmer vælger kommunalbestyrelsen 1 medlem af sin midte. Der skal altså i hvert skolenævn sidde et kommunalbestyrelsesmedlem.

De 4 andre medlemmer vælges af og blandt skolens forældre-kreds. Ved skolens forældre-kreds forstår man alle de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i den pågældende skole, altså forældre eller værger til elever i skolens 1.-10. klassetrin, læse-, hjælpe- og individualklasser. Forældre eller værger til elever i børnehaveklasser hører også til skolens forældre-kreds. Det samme gør forældre, der har indskrevet deres børn til skolegang i 1. klasser eller i børnehaveklasser, der begynder skolegang pr. august 1970. Der kan være nogle få forældre til indmeldte børn til børnehaveklasser, der ikke kan henregnes til forældre-kredsen, nemlig forældre til de børn, der evt. efter en lodtrækning ikke bliver optaget i børnehaveklasse pr. august

Valg af skolenævn og skolekommission

1970. Der vil fra de enkelte skoler blive skrevet til disse forældre.

For gymnasiernes vedkommende består forældrekredsen af de forældre, der har børn i det pågældende gymnasium, også de forældre, der senest har haft forældremyndigheden over indskrevne børn, der er fyldt 18 år.

I loven findes en bestemmelse om, at der kan vælges yderligere to skolenævnsmedlemmer udover de 4, hvis der på den pågældende skole er oprettet en eller flere specialklasserækker.

Ved specialklasserækker forstås årgangsdelte læse- og/eller hjælpeklasser fra 2. til 7. trin. Sådanne fuldstændige rækker har vi ikke ved vore skoler, hvorfor bestemmelsen ikke får betydning i denne kommune.

Endnu en særlig bestemmelse skal nævnes: Forældre til børn, der midlertidigt opholder sig på en observationsskole, er stemmeberettigede og valgbare ved valg til skolenævn ved den skole, hvorfra henvisning til observationsskole har fundet sted.

Der skal altså vælges skolenævn på 5 medlemmer ved:

Bagsværd skole, Bagsværd Hovedgade 157,
Buddinge skole, Buddinge Hovedgade 81,
Egegård skole, Gladsaxe Møllevej 127,
Enghavegård skole, Mørkhøj Park Alle 3,
Gladsaxe skole, Tobaksvejen 6,
John F. Kennedy skolen, Høje Gladsaxe Torv 4,

Lundevang skole, Mørkhøjvej 233,
Marielyst skole, Gladsaxevej 198,
Mørkhøj skole, Ilbjerg Alle 25,
Stengård skole, Triumfvej 1,
Søborg skole, Wergelands Alle 2,
Søndergård skole, Bagsværd Hovedgade 62,
Vadgård skole, Kong Hans Alle 32,
Værebroskole, Værebrovej 156,
Gladsaxe gymnasium, Buddinge Hovedgade 81,
Søborg gymnasium, Høje Gladsaxe Torv 4.

En liste over forældrekredsens medlemmer tilvejebringes ved skolelederens foranstaltning på grundlag af skolens protokol.

Hvis De er i tvivl om, hvorvidt De hører til skolens forældrekreds, bør De ringe Deres barns/børns skole op og få klaring på sagen inden valgets afholdelse.

Hvis De har børn ved flere skoler, tilhører De forældrekredsene ved alle de skoler, De har indskrevet børn på.

Far og mor har begge stemmeret og er begge valgbare.

Skolens forældrekreds vil blive indkaldt til møde.

tirsdag den 21. april d. å. kl. 19,30

med henblik på valg af forældrerepræsentanter til skolenævn.

På mødet vil der blive givet en redegørelse for de regler, der gælder for valget, og af møde-

Valg af skolenævn og skolekommission

Indkaldelsen vil det fremgå, at der på mødet kan foretages opstilling af kandidater og stedfortrædere til skolenævnet.

Opstilles der på mødet kun én kandidatliste, og er der ved udløbet af den fjerde dag efter mødet ikke indleveret andre kandidatlistes, erklærer valgbestyrelsen de på listen opførte for valgt i den rækkefølge, hvori de er opført.

Af praktiske grunde må det fastslås, at kandidatlistes, der afleveres på skolen til valgbestyrelsen senest lørdag den 25. april d. å. kl. 13,00, og kandidatlistes, der afsendes pr. post og modtages af valgbestyrelsen senest mandag den 27. april d. å. med første postombæring, er rettidigt indkommet.

Valgbestyrelsen ved den enkelte skole består af skolens leder og et kommunalbestyrelsesmedlem med sidstnævnte som formand.

En kandidatliste må indeholde navnene på indtil det dobbelte antal kandidater (8 navne) af det antal, der skal vælges.

Kandidatlistes skal være ledsaget af underskrift af mindst 5 og højst 15 medlemmer af forældre-kredsen som stillere.

Mangler ved en kandidatlistes affattelse søges afhjulpet ved valgbestyrelsens foranstaltning.

Hvis der på en skole tilgår valgbestyrelsen mere end én kandidatliste, skal der finde valg sted på den pågældende skole.

Sådanne valg vil blive afholdt mandag den 4. maj d. å. fra kl. 17,00 til kl. 21,00. Forældre-kredsens medlemmer vil få tilsendt valgkort.

Valget foretages som listevalg efter d'Hondts metode. Man kan således kun stemme på en af de foreliggende kandidatlistes.

Resultatet af skolenævnsvalgene vil blive offentliggjort gennem de lokale blade.

Valg af skolekommissionen

Skolekommissionen består af 11 medlemmer, hvoraf de 6 vælges af kommunalbestyrelsen blandt dem, der er valgbare til denne. Mindst 3 af de valgte skal være medlemmer af kommunalbestyrelsen. Valget af disse 6 medlemmer finder sted senest på kommunalbestyrelsens første møde, efter at valget af skolenævnsmedlemmer til skolekommission har fundet sted.

Så snart forældre-kredsens valg af skolenævnsmedlemmer er afsluttet 4. maj indkaldes de valgte til møde

fredag den 8. maj d. å. kl. 19,30

i sangsalen på Buddinge skole/Gladsaxe gymnasium for at vælge 5 medlemmer og 5 stedfortrædere til skolekommissionen.

Møde om tilsynsloven

Skolenævnenes arbejdsopgaver

De skolenævnmedlemmer, der har virket i de sidste 4 år, mødtes på Blaagaard seminarium torsdag den 2. april for at drøfte den nye tilsynslov og dermed være med til at forberede arbejdet for den næste periode.

Skolenævnenes arbejdsopgaver fremgår af loven og kan kort formuleres således:

Skolenævnet fører tilsyn med den enkelte skole. Det påses, at eleverne følger undervisningen på en tilfredsstillende måde.

Hvis lærerrådets afgørelse af, om et barn skal rykkes op i næste klasse eller henvises til specialundervisning, indbringes for skolenævnet, skal nævnet træffe den endelige afgørelse i sagen.

Skolenævnet tager sig endvidere af udtalelser i skolesager, hvor politiet er indblandet, og børneværnsager samt medvirker i øvrigt ved løsningen af en række sociale opgaver ved den enkelte skole.

Skolenævnet skal sammen med lærerrådet formidle oplysningsarbejde blandt forældrene, idet man tager sigte på at skabe forståelse for barnets situation i skolen.

Nævnet godkender – efter lærerrådets indstilling – den ugentlige timeplan og arbejdets fordeling mellem lærerne, undervisningsmidlerne, materiale og inventar.

Ansøgninger fra lærere og ledere om at blive

tilknyttet en bestemt skole forelægges nævnet til indstilling.

Skolenævnet kan udfærdige særlige ordensbestemmelser for skolen.

Skolenævnet skal indhente erklæring fra lærerrådet om følgende forhold:

1. Udkast til undervisningsplan, der kun gælder den pågældende skole.
2. Arbejdets fordeling blandt lærerne, den ugentlige timeplan.
3. Anvendelse af nye undervisningsmidler i skolen.
4. Forslag om udvidelse og forbedring af skolelokalerne, materiale og inventar.
5. Planer og tegninger til nye bygninger og anlæg for skolen, eller ændringer i bestående bygninger og anlæg.
6. Særlige ordensregler for skolen.

Skolenævn - elevråd

Da lovforslaget var til tredje behandling i folketinget, blev der stillet forslag om, at *elevrepræsentanter* skulle deltage i skolekommissionens møder. Dette blev imødegået af undervisningsminister *Helge Larsen*, der bl. a. udtalte:

„Jeg har ved flere lejligheder haft anledning til at give udtryk for, at jeg gerne ser elevrådet udviklet i folkeskolen, men jeg har også givet udtryk for, at jeg ikke ønsker noget påbud om, at elevråd skal oprettes. Initiativet må komme fra eleverne, og det synspunkt vil jeg gerne

◀ *Under skoledirektørens redegørelse*

fastholde her. Der åbnes nu i skoletilsynsloven adgang til, at *elevråd kan deltage i skolenævnets møder*, og heri ligger en anerkendelse af dette, men jeg ønsker også, at denne udvikling skal foregå på et frivilligt grundlag.“

Ved den følgende afstemning blev forslaget forkastet med 133 stemmer mod 2, og 9 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod. Resultatet blev derfor, at „Undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilket omfang repræsentanter for elevråd, hvor sådanne findes, deltager i skolenævnenes møder.“

Med disse bestemmelser samt afgørelserne om den måde, hvorpå valgene skal finde sted, var der en fyldig baggrund for en orientering og diskussion på mødet.

Mødets forløb

Formanden for oplysningsudvalget, *Irving Alsund*, indledte mødet med at udtrykke ønsket om, at mange af „de gamle“ nævnsmedlemmer også ville deltage aktivt i nævnsarbejdet, når nyvalg havde fundet sted, hvorefter *skoledirektør Thorkild Hansen* gennemgik de mange bestemmelser i den nye tilsynslov, der er gjort rede for andet sted i „Kontaktbladet“. Om *skolenævnene* udtalte skoledirektøren, at kommunalbestyrelsen sikkert ville vedtage, at hvert skolenævn skal bestå af 5 medlemmer, hvoraf kommunalbestyrelsen vælger det ene af sin egen midte, hvilket vil betyde en styrkelse af nævne-

nes indflydelse, idet der bliver en direkte kontakt mellem den enkelte skole og kommunalbestyrelsen. De 4 medlemmer vælges af skolens forældrekreds, og kandidatlistes kan opstilles på det oplysningsmøde, der afholdes ved alle kommunens skoler *tirsdag den 21. april 1970 kl. 19,30*. Det er meget væsentligt for arbejdet i skolen, at mange forældre gøres aktive i valget af skolenævnmedlemmer, så de for alvor kan føle, at forældrekredsen står bag dem – kun derved kan de føle, at tankerne om samarbejdet hjem-skole ikke blot er „snak“, men udtryk for dybtfølte ønsker.

Efter skoledirektørens redegørelse blev der stillet og besvaret en række spørgsmål, der i alt væsentligt gik på reglerne for valgene, og *Irving Alsund* pegede på betydningen af, at erfarne nævnsmedlemmer hjalp til med at afvikle valgene. *Arne Hermann*, Kennedyskolen, udtrykte tilfredshed med, at forbindelsen mellem kommunalbestyrelse og skolenævn blev styrket, men pegede på, at det måske kunne betyde en svækkelse af forbindelsen mellem skolenævn og skolekommission.

På spørgsmålet om, hvorvidt kommunen ville søge om en større skolekommission, svarede *Irving Alsund*, at man var til sinds at blive stående ved 11 medlemmer af frygt for, at en større kommission ville betyde vanskeligere arbejdsgang, samt at skolekommissionen snarest måtte drøfte de kommunikationsproblemer mel-

lem skolenævn og skolekommission, der kunne opstå som følge af den nye ordning.

Tak til de gamle nævn!

Da det officielle møde var slut, samledes skolenævnsmedlemmerne til en festlig afslutning på den 4-årige arbejdsperiode – ialt 86 medlemmer af 91 mulige – og skolekommissionens formand *G. Malling Kiær* gjorde opmærksom på, at dette tal gjorde al tale om forældrepassivitet til skamme.

Der er, udtalte formanden, ingen tvivl om, at forældreaktiviteten vil stige i de kommende år, og der er noget opløftende i, at forældreforeninger er skudt op ved de nye skoler, der ikke kunne etablere sig med skolenævn fra periodens begyndelse. Skolenævn og forældreforeninger har i den forløbne periode virket som „pressionsgrupper“ i bedste forstand, sådan at ingen skole kunne blive glemt af skolekommissionen i dens bestræbelser på at lave et godt skolevæsen – skolenævnene har i dag ikke nået den indflydelse, som de bør have, og skolekommissionens formand sluttede med en appel til „gamle“ skolenævnsmedlemmer: „Hjælp os med at skabe aktive forældre omkring vore skoler – det er børnenes og vores egen fremtid, det gælder!“ Denne appel fra skolekommissionens formand må være en passende afslutning på skolenævnes møde – og en værdig indledning til den betydningfulde arbejdsperiode, der nu forestår!

A propos artiklen side 16

Småfolk i stærk trafik

Især i de mørke vintermorgener kan skolevejen være farlig for mindre børn. Og derfor har flere kommunale skoler udskudt mødetiden for de yngste klasser, så børnene ikke kommer ud i den stærke morgen-trafik.

Forholdene er dog så forskellige fra kommune til kommune, at undervisningsminister *Helge Larsen* ikke generelt vil henstille til skolerne at udskyde mødetiden. Men han finder, det er en oplagt opgave at tage op i de skolenævn, der nu i april vælges ved alle skoler.

*Referat fra Folketingets spørgetime.
Politiken 2. april 1970.*

Ferier og fridage

Lørdag den 25. april 1970.

Fredag den 1. maj 1970.

Børnehjælpsdagen torsdag den 28. maj 1970.

Pinsceferie, lørdag den 16. maj – tirsdag den 19. maj 1970 (begge dage medregnet).

Grundlovdag, fredag den 5. juni 1970.

Sommerferien, mandag den 22. juni – lørdag den 8. august 1970 (begge dage medregnet).

Gymnasieskolerne kan ikke regne med at begynde sommerferien den 22/6, men først nogle dage senere.

Skolekommissionen har i henhold til undervisningsministeriets cirkulære af 2. april 1969 vedrørende lørdagsfrihed i folkeskolen i sommerhalvåret vedtaget nedennævnte plan for flytning af lørdagsskemaet til ugens øvrige hverdage i skoleåret 1969-70. Ordningen gælder ikke for gymnasierne.

Lørdage flyttes	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag
2/5-70			6/5			
9/5 „				14/5		
16/5 „						(fredag)
23/5 „					29/5	
30/5 „	1/6					
6/6 „		9/6				
13/6 „			17/6			
20/6 „				(25/6, sommerferie)		udgår